

Załącznik
do Uchwały nr 698/2021
Zarządu
Polskiego Banku Spółdzielczego
w Ciechanowie
z dnia 06.07.2021 r.

**Polski Bank Spółdzielczy
w Ciechanowie
Rok założenia 1899**

*Informacja z zakresu profilu ryzyka
i poziomu kapitału
Polskiego Banku Spółdzielczego
w Ciechanowie
według stanu na dzień 31.12.2020 roku*

Ciechanów, lipiec 2021 r.

Spis treści

I.	Wprowadzenie	3
II.	Informacje ogólne.....	3
III.	Cele i polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami	4
IV.	System kontroli wewnętrznej.....	26
V.	Fundusze własne.....	28
VI.	Bufory kapitałowe.....	35
VII.	Wskaźnik globalnego znaczenia systemowego	35
VIII.	Wymogi kapitałowe	35
IX.	Ryzyko kredytowe.....	37
X.	Aktywa wolne od obciążeń	48
XI.	Ekspozycje kapitałowe.....	49
XII.	Korzystanie z ECAI	51
XIII.	Ryzyko operacyjne.....	52
XIV.	Ryzyko płynności i finansowania	53
XV.	Ryzyko stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego 56	
XVI.	Ryzyko walutowe.....	58
XVII.	Dźwignia finansowa.....	58
XVIII.	Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska istotne 61	
XIX.	Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane.....	64
XX.	Działalność Zarządu i Rady Nadzorczej	68
XXI.	Oświadczenia Zarządu	70

I. Wprowadzenie

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej Rozporządzeniem CRR) oraz na podstawie innych rozporządzeń wykonawczych Komisji (UE) ustanawiających wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji, a także zgodnie z „Zasadami polityki informacyjnej w zakresie profilu ryzyka i poziomu kapitału w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie”, dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczącym profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji według stanu na 31 grudnia 2020 r.

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału Bank udostępnia osobom zewnętrznym, w szczególności klientom Banku oraz uczestnikom rynku z częstotliwością roczną.

II. Informacje ogólne

1. Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie z siedzibą: 06-400 Ciechanów, ul. 3 Maja 3 wg stanu na 31.12.2020r. był wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia, XX Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000027891.

Urząd Skarbowy nadał Bankowi numer identyfikacji podatkowej (NIP) 566-00-10-929.
Główny Urząd Statystyczny nadał Bankowi REGON 000508046.

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie od dnia 24.11.2018 r. działa jako samodzielny, niezrzeszony.

Zakres działalności opisany jest w Statucie Banku, udostępnionym na stronie internetowej Banku: www.pbsciechanow.pl.

W 2020 roku Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie prowadził działalność poprzez następujące jednostki organizacyjne:

- Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie ul. 3 Maja 3 – Centrala
- Oddział w Ciechanowie
  - Filia w Regiminie
  - Oddział Internetowy
- Oddział w Bodzanowie
- Oddział w Płocku
- Oddział w Mławie
- Oddział w Żurominie
  - Filia w Sierpcu
- Oddział w Przasnyszu
- Oddział w Płońsku

Podstawową strukturę organizacyjną Banku na dzień 31.12.2020 r. tworzą:

- Centrala,
- Oddziały: Ciechanów, Bodzanów, Płock, Mława, Żuromin, Płońsk, Przasnysz,
- Filie: Sierpc, Regimin

2. Na dzień 31.12.2020 r. Bank nie posiadał ekspozycji na pozycje sekurytyzacyjne.
3. Bank nie posiada ekspozycji poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Na dzień 31.12.2020 r. Bank nie posiadał podmiotów zależnych, w związku z czym nie dokonywał konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.
5. Na dzień 31.12.2020 r. Bank nie posiadał ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta.
6. Zaprezentowane dane ilościowe, o ile nie podano inaczej, wyrażone zostały w pełnych złotych. Ewentualne różnice w sumach i udziałach procentowych mogą wynikać z zaokrągleń kwot oraz zaokrągleń udziałów procentowych.
7. Bank, mając na względzie zmiany dokonane w 2021 r. w zakresie składu osobowego Rady Nadzorczej jako organu nadzorczego i znaczącego wzrostu liczby członków Banku, ujawnia informacje w tym zakresie.

III. Cele i polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami

1. Zarządzanie ryzykiem odbywa się zgodnie ze Strategią Zarządzania Ryzykiem w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie oraz politykami zarządzania oddzielnie dla każdego rodzaju ryzyka istotnego, opracowanymi przez Zarząd i zatwierdzonymi przez Radę Nadzorczą. Procedury zarządzania ryzykiem podlegają przeglądowi i aktualizacji w cyklach rocznych lub częściej, gdy zajdzie potrzeba pod względem dostosowania ich do zmian wewnątrz i w otoczeniu Banku. Wnioski z przeglądu zarządczego i weryfikacji prezentowane są Zarządowi Banku oraz przekazywane do odpowiednich komórek organizacyjnych Banku celem uaktualnienia zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.
2. Strategia Zarządzania Ryzykiem określa:
  - 1) ogólne zasady systemu zarządzania ryzykiem, w tym:
    - a) strukturę organizacyjną w zakresie zarządzania ryzykiem, podział zadań na trzy poziomy zarządzania;
    - b) zadania organów Banku, komitetów, jednostek organizacyjnych i poszczególnych osób w procesie zarządzania ryzykiem;
    - c) schemat procedur odnoszących się do zarządzania ryzykiem w Banku;
    - d) ogólne zasady identyfikacji, pomiaru lub szacowania ryzyka, w tym zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych;
    - e) ogólne zasady monitorowania i kontroli ryzyka;
    - f) organizację systemu informacji zarządczej;
  - 2) cele strategiczne w zakresie zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka w Banku i ogólnie sposób ich realizacji;
  - 3) generalną skłonność do podejmowania przez Bank ryzyka – apetyt na ryzyko;
  - 4) ogólne założenia systemu kontroli wewnętrznej.
3. Do podstawowych ryzyk, które podlegają szczególnemu nadzorowi, zalicza się:
  - 1) Ryzyko kredytowe, w tym ryzyko koncentracji zaangażowań,
  - 2) Ryzyko płynności i finansowania,
  - 3) Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
  - 4) Ryzyko walutowe,
  - 5) Ryzyko operacyjne, w tym ryzyko modeli,
  - 6) Ryzyko kapitałowe,

- 7) Ryzyko bancassurance,
- 8) Ryzyko strategiczne,
- 9) Ryzyko utraty reputacji,
- 10) Ryzyko braku zgodności.

Szczególny nadzór nad wymienionymi ryzykami odbywa się w oparciu o następujące procedury:

- 1) Ryzyko kredytowe, w tym ryzyko koncentracji zaangażowań: Strategia Zarządzania Ryzykiem, Polityka Kredytowa, Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym, Zasady zarządzania ryzykiem koncentracji, Zasady zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie; Zasady zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych, Zasady weryfikacji i monitoringu zabezpieczeń ekspozycji kredytowych w formie hipoteki na nieruchomości, Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością Banku; Regulamin udzielania kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń osobom i podmiotom wymienionym w art. 79, 79a Prawa bankowego; Zasady Przeprowadzania Testów Warunków Skrajnych, Polityka inwestycyjna, Zasady zarządzania ryzykiem inwestycji, Polityka zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanyymi (NPE) i restrukturyzowanymi (FBE),
- 2) Ryzyko płynności i finansowania: Strategia Zarządzania Ryzykiem, Polityka zarządzania ryzykiem płynności i finansowania, Zasady zarządzania ryzykiem płynności i finansowania, Zasady Przeprowadzania Testów Warunków Skrajnych,
- 3) Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej: Strategia Zarządzania Ryzykiem, Polityka zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej, Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej, Zasady Przeprowadzania Testów Warunków Skrajnych,
- 4) Ryzyko walutowe: Strategia Zarządzania Ryzykiem, Polityka zarządzania ryzykiem walutowym, Zasady zarządzania ryzykiem walutowym,
- 5) Ryzyko operacyjne: Strategia Zarządzania Ryzykiem, Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym, Zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym, Polityka kadrowa,
- 6) Ryzyko kapitałowe: Strategia Zarządzania Ryzykiem, Strategia zarządzania i planowania kapitałowego, Polityka w zakresie zarządzania ryzykiem kapitałowym, Zasady wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, Zasady szacowania kapitału wewnętrznego, Zasady Przeprowadzania Testów Warunków Skrajnych,
- 7) Ryzyko braku zgodności: Strategia Zarządzania Ryzykiem, Zasady zapewnienia zgodności, Polityka zgodności,
- 8) Ryzyko bancassurance: Strategia Zarządzania Ryzykiem, Polityka w zakresie bancassurance,
- 9) Ryzyko strategiczne: Strategia Zarządzania Ryzykiem, Strategia zarządzania i planowania kapitałowego, Polityka zarządzania ryzykiem strategicznym, Zasady planowania, Zasady zarządzania ryzykiem strategicznym.

W Banku funkcjonuje Instrukcja system informacji zarządczej określająca System Informacji Zarządczej (SIZ), który opiera się na następujących założeniach:

- 1) informacje będące przedmiotem instrukcji pozwalają na pełną ocenę działalności Banku przez odpowiednie organy Banku,
- 2) uwzględniając założenia zawarte w pkt. 1, powyższe informacje pozwalają na dokonanie oceny wszystkich istotnych obszarów działania Banku,
- 3) nadzór nad funkcjonowaniem Systemu sprawuje Zarząd, który ponosi również odpowiedzialność za jego prawidłowe funkcjonowanie,
- 4) w przyjętym Systemie informacje zarządcze przekazywane są w sposób rzetelny i przejrzysty,

5) System informacji zarządczej podlega badaniu audytu wewnętrznego.

Powyższa instrukcja określa:

- zasady sporządzania raportów,
- obieg raportów,
- osoby odpowiedzialne za sporządzenie oraz nadzór nad raportami,
- terminy sporządzenia raportów,
- tryb zatwierdzania i obiegu raportów,
- odbiorców raportów.

Celami strategicznymi w zakresie zarządzania wyżej wymienionymi rodzajami ryzyka są:

1. Dla ryzyka kredytowego, w tym ryzyka koncentracji zaangażowań:

- wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z:
  - a. całym portfelem kredytowym,
  - b. portfelem detalicznych ekspozycji kredytowych (DEK),
  - c. portfelem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie (EKZH),które uwzględniają w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ryzykiem;
- prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem DEK i EKZH mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- przestrzeganie wyznaczonych wskaźników: wyrażającego stosunek wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i zobowiązań finansowych innych niż zobowiązania kredytowe do dochodu klienta detalicznego (DtI – ang. debt to income) i wyrażającego stosunek wartości ekspozycji kredytowej do wartości nieruchomości (LtV - ang. loan to value) oraz maksymalnych okresów kredytowania, ocenę wskaźnika Texas, w przypadku w którym wskaźnik kredytów zagrożonych (NPL) jest nie mniejszy niż 5%;
- utrzymywanie stabilnych, umiarkowanie zdywersyfikowanych i zrównoważonych pod względem jakości i wartości portfeli równocześnie cechujących się wysoką dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych;
- w związku z działaniem w środowisku wysokiego ryzyka kredytowego, Bank kładzie szczególny nacisk na ustanawianie skutecznych zabezpieczeń spłaty kredytów oraz wdrożenie adekwatnego do profilu ryzyka kredytowego Banku systemu zarządzania ryzykiem kredytowym;
- stosowanie zabezpieczeń spłaty kredytów głównie w postaci hipoteki na nieruchomościach, zarówno komercyjnych, jak i mieszkalnych, które podlegają systematycznej ocenie i weryfikacji;
- Bank dąży do zwiększenia skali rodzajów przyjmowanych zabezpieczeń, które umożliwią stosowanie technik redukcji ryzyka kredytowego,
- ocena udziału kredytów restrukturyzowanych w portfelu kredytowym,
- zarządzanie ryzykiem koncentracji: dużych zaangażowań, geograficznej, branżowej oraz w rodzaj zabezpieczenia. W obszarze koncentracji związanej z kredytami udzielonymi dużym kredytobiorcom (tj. takim, których zaangażowanie wobec Banku przekracza 10% kapitału uznanego) Bank ustalił limit na poziomie 250% kapitału uznanego. Po przekroczeniu tego poziomu, będzie wyznaczany i utrzymywany wewnętrzny wymóg kapitałowy;
- analiza ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe,

- w zakresie koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia Bank stara się ograniczać ryzyko związane z zabezpieczeniami w formie hipoteki poprzez minimalizowanie ryzyka prawnego przy ustanawianiu zabezpieczeń, monitorowanie wartości nieruchomości, ustanawianie odpowiednich poziomów wskaźników LtV (wyrażających stosunek wartości kredytu do wartości nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie) lub wskaźnik adekwatności zabezpieczenia (liczony jako stosunek zadłużenia do wartości wszystkich zabezpieczeń rzeczowych) oraz limitów na poszczególne rodzaje zabezpieczeń - ekspozycje zabezpieczone hipotecznie (odrębnie ekspozycje zabezpieczone nieruchomościami mieszkaniowymi i ekspozycje zabezpieczone nieruchomościami komercyjnymi). Najbardziej preferowane zabezpieczenia pieniężne oraz gwarancje bankowe nie zostały objęte limitami.

2. Dla ryzyka płynności i finansowania:

- zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
- zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji,
- Utrzymanie wskaźników płynności na odpowiednich poziomach:
  - a. Nadzorcza Norma Płynności M1 – 20 000 tys. zł
  - b. Nadzorcza Norma Płynności M2 – 1,20
  - c. Nadzorcza Norma Płynności M3 – 1,05
  - d. Nadzorcza Norma Płynności M4 – 1,05
  - e. Wskaźnik pokrycia wypływów netto (Liquidity Coverage Ratio - LCR) – 200%
  - f. Wskaźnik stabilnego finansowania netto (Net Stable Funding Ratio – NSFR) – 120%.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- utrzymywanie przez Bank aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni,
- realizowanie strategii finansowania, której elementem są następujące założenia:
  - głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych, ich łączna kwota powinna stanowić co najmniej 75% pasywów ogółem,
  - posiadanie i aktualizowanie w okresach rocznych planu pozyskiwania i utrzymywania depozytów,
  - dostosowywanie skali działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania,
- pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym,
- utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych,
- utrzymywanie wymogu pokrycia płynności (wskaźnika LCR) przynajmniej na poziomie określonym w Planie Naprawy jako poziom ostrzegawczy oraz stabilnego finansowania (wskaźnika NSFR) na wymaganym przepisami poziomie,
- finansowanie na bezpiecznym poziomie kredytów powiększonych o majątek trwały przez depozyty powiększone o fundusze własne,
- utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów nad skumulowanymi pasywami

w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku,

- zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie skumulowanej luki płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych oraz funduszy własnych w pasywach) na poziomie nieujemnym; dywersyfikacja źródeł finansowania poprzez ograniczanie udziału środków dużych deponentów,
- dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych po akceptowalnej cenie oraz poprzez wydłużanie terminów wymagalności,
- identyfikacja wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności, w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności i finansowania.

3. Dla ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej:

- optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych,
- ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
- utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów:
  - ryzyko przeszacowania – 10% annualizowanego wyniku odsetkowego,
  - ryzyko bazowe – 15% annualizowanego wyniku odsetkowego,
  - ryzyko przeszacowania i bazowe łącznie – 25% annualizowanego wyniku odsetkowego,
  - wpływ zmiany stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału (zmiana +/- 200 p.b.) – 5% funduszy własnych (regulacyjny wymóg 20% funduszy własnych),
  - wpływ zmiany stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału (zmiana zgodna z wytycznymi EBA – 6 scenariuszy testu) – 8% kapitału podstawowego TIER 1 (regulacyjny wymóg 15% kapitału podstawowego TIER 1)

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych,
- ograniczenie kwoty pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku,
- zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez:
  - 1) stosowanie dla produktów klientów stóp bazowych w postaci stawek własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa) - zwłaszcza dla aktywów wrażliwych,
  - 2) oferowanie klientom produktów depozytowych, których oprocentowanie uzależnione byłoby od stawek rynkowych (stóp rynku międzybankowego),
- dążenie do wypracowywania jak największych przychodów pozaodsetkowych.

4. Dla ryzyka walutowego:

- obsługa klientów Banku w zakresie posiadanych uprawnień walutowych,
- zapewnienie klientom Banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji

- przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem SGB-Banku S.A.,
- minimalizowanie ryzyka walutowego.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- dążenie do utrzymania domkniętych indywidualnych pozycji walutowych, tak aby pozycja walutowa całkowita nie przekroczyła 2% funduszy własnych Banku,
- prowadzenie działalności walutowej nie przekraczającej 5% sumy bilansowej,
- prowadzenie transakcji wymiany walut z SGB-Bankiem S.A. polegających na zagospodarowywaniu nadwyżek środków walutowych oraz domykaniu otwartych pozycji walutowych Banku; transakcje walutowe nie mają charakteru spekulacyjnego,
- utrzymywanie poziomu aktywów płynnych w walutach obcych, które zaspokoją wpływ netto w danej walucie,
- niedokonywanie transakcji w walutach niewymienialnych.

5. Dla ryzyka operacyjnego:

- optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania,
- racjonalizacja kosztów,
- zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
- automatyzacja procesów realizowanych w Banku, pozwalająca w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich,
- wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym;
- w zakresie ryzyka powierzania czynności podmiotom zewnętrznym, sklasyfikowanych jako outsourcing, celem strategicznym jest powierzanie czynności w sposób zapewniający:
  - 1) ciągłe i niezakłócone ich działanie, zwłaszcza w przypadku powierzania funkcji krytycznych lub istotnych;
  - 2) brak niekorzystnego wpływu na:
    - a) prowadzenie przez Bank działalności zgodnie z przepisami prawa,
    - b) ostrożne i stabilne zarządzanie Bankiem,
    - c) skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w Banku,
    - d) możliwość wykonywania obowiązków przez biegłego rewidenta upoważnionego do badania sprawozdań finansowych Banku,
    - e) ochronę tajemnicy prawnie chronionej.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- opracowanie i wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, adekwatnego do profilu ryzyka Banku;
- opracowanie i wdrożenie systemu zarządzania zasobami ludzkimi, który pozwala na stworzenie kultury organizacyjnej wspierającej efektywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym;
- opracowanie i wdrożenie skutecznego systemu kontroli wewnętrznej pozwalającego na monitorowanie i korygowanie wykrytych nieprawidłowości (w szczególności w obszarach najbardziej narażonych na ryzyko);
- zapewnienie sobie odpowiednich warunków technicznych (w tym technologicznych) wspierających w sposób bezpieczny działalność Banku i przetwarzane przez niego informacje, w szczególności w sytuacji powierzenia wykonywania czynności podmiotowi zewnętrznemu;

- opracowanie i wdrożenie procedur opisujących istniejące w Banku procesy, które regularnie są dostosowywane do zmieniających warunków otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego;
- opracowanie i wdrożenie oraz aktualizowanie i testowanie planów awaryjnych i planów zachowania ciągłości działania Banku;
- zachowanie należytej staranności przy wyborze usługodawcy;
- monitorowanie usługodawcy oraz jakości świadczonych przez niego usług w trakcie trwania umowy,
- zapewnienie sobie możliwości wyjścia z umowy sklasyfikowanej jako outsourcing w przypadkach, w których realizacja umowy stanowi zagrożenie dla realizacji celów strategicznych.

6. Dla ryzyka kapitałowego:

- dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury, odbudowy funduszu udziałowego i funduszu zasobowego, zmniejszonych w wyniku pokrycia straty finansowej z lat 2014-2015 i 2016 roku oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;
- ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej;
- utrzymywanie łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie nie niższym niż 10,875%;
- dążenie do osiągnięcia współczynnika kapitału Tier I na poziomie 8,875%;
- dążenie do osiągnięcia współczynnika kapitału podstawowego na 7,375%;
- obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 84%; tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na poziomie nie niższym niż 9,52%;
- dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez ograniczenie pakietu udziałów jednego członka do 5% funduszu udziałowego, ograniczenie nie dotyczy już posiadanych udziałów;
- przekazywanie na fundusze własne 100% nadwyżki bilansowej, w tym co najmniej 5% nadwyżki na zwiększenie funduszu zasobowego, jeżeli fundusz ten nie osiąga wysokości wniesionych udziałów obowiązkowych, pozostała część nadwyżki bilansowej przekazywana jest na odbudowywanie całego kapitału udziałowego;
- posiadanie zaangażowania kapitałowego w kapitał zakładowy (akcyjny) SGB-Banku S.A. na poziomie minimum 0,5% sumy bilansowej Banku;
- nie angażowanie się kapitałowe w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem SGB-Banku S.A.; Bank zgodnie z założeniami planuje przystąpienie do Systemu Ochrony po spełnieniu wymaganych kryteriów Umowy Systemu Ochrony;
- ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji – (akcje i udziały, zobowiązania podporządkowane, dopłaty na rzecz spółek prawa handlowego), tak aby nie stanowiło ono jednocześnie:
  - więcej niż 10% funduszy własnych Banku,
  - więcej niż 10% funduszy własnych tych podmiotów;
- utrzymywanie minimalnej wielkości wskaźnika dźwigni finansowej na poziomie 4,0%,
- utrzymanie funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji w wysokości równej co najmniej poziomowi MREL.

7. Dla ryzyka braku zgodności:

- efektywne przeciwdziałanie możliwościom wystąpienia naruszeń przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania;
- sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności;
- dążenie do zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
- dążenie i dbałość o:
  - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego,
  - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
  - c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
  - d) przejrzystość działań Banku wobec klientów,

8. Dla ryzyka utraty reputacji:

- zapobieganie misselingowi i misconductowi,
- zapobieganie utracie pozytywnego wizerunku.

9. Dla ryzyka strategicznego:

- utrzymywanie na akceptowalnym poziomie negatywnych konsekwencji finansowych spowodowanych:
  - a) błędnymi decyzjami,
  - b) decyzjami podjętymi na podstawie niewłaściwej oceny,
  - c) podjęciem niewłaściwych decyzji dotyczących kierunku rozwoju strategicznego Banku,
  - d) zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany.

10. Dla ryzyka bancassurance:

- utrzymanie niskiego poziomu ryzyka poprzez zapewnienie oferty produktów ubezpieczeniowych zabezpieczających interesy Klientów i Banku.
Realizacja celu będzie dokonywana poprzez:
  - a) realizację szczegółowych wytycznych zawartych w obowiązującej w Banku „Polityce w zakresie bancassurance”,
  - b) właściwy podział zadań i organizację procesów zarządzania ryzykiem bancassurance,
  - c) nadzór nad efektywnością procesów zarządzania ryzykiem bancassurance i poziomem ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem

W Banku funkcjonuje system zarządzania, obejmujący wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku, w ramach którego wyróżnia się:

- 1) system zarządzania ryzykiem,
  - 2) system kontroli wewnętrznej.
1. System zarządzania stanowi zbiór zasad i mechanizmów odnoszących się do procesów decyzyjnych, zachodzących w banku oraz do oceny prowadzonej działalności bankowej.
  2. Zarząd Banku projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie systemu zarządzania, w tym w ramach 3 linii obrony, odpowiada za projektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach/ komórkach/ stanowiskach organizacyjnych Banku, funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcje kontroli, komórkę audytu wewnętrznego i komórkę ds. zgodności.

3. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu zarządzania, w tym systemu kontroli wewnętrznej oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu.
4. W ramach nadzoru nad działalnością Banku, Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane m.in. od osoby zatrudnionej na Stanowisku ds. Zgodności, Stanowisku ds. Kontroli Wewnętrznej oraz Stanowisku ds. Audytu Wewnętrznego.
5. Zadaniem systemu zarządzania ryzykiem są identyfikacja, pomiar lub szacowanie, kontrola oraz monitorowanie ryzyka występującego w działalności Banku służące zapewnieniu prawidłowości procesu wyznaczania i realizacji szczegółowych celów prowadzonej przez Bank działalności.
6. Celem systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:
  - 1) skuteczności i efektywności działania Banku,
  - 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
  - 3) zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi,
  - 4) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku.
7. W ramach systemu kontroli wewnętrznej Bank wyodrębnia:
  - 1) funkcję kontroli – której zadaniem jest zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku, w tym dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, obejmująca wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji,
  - 2) komórkę ds. zgodności – której obowiązkiem jest identyfikacja, ocena, kontrola i monitorowanie ryzyka braku zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi, przyjętymi w Banku standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie, w Banku zadania te realizuje Stanowisko ds. Zgodności,
  - 3) audyt wewnętrzny - którego zadaniem jest badanie i ocena, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej w całej działalności Banku.
8. Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej, zorganizowane są na trzech niezależnych i wzajemnie uzupełniających się poziomach (liniach obrony):
  - 1) na pierwszy poziom zarządzania oraz I linię obrony składa się operacyjne zarządzanie działalnością, w tym operacyjne zarządzanie ryzykiem Banku, powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank,
  - 2) na drugi poziom zarządzania oraz II linię obrony składa się: zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem, na I poziomie, a także działalność komórki do spraw zgodności, oraz niezależnej komórki kontroli wewnętrznej,
  - 3) na trzeci poziom oraz III linię obrony przed ryzykiem składa się działalność audytu wewnętrznego.
9. Pierwsza linia obrony odpowiedzialna jest m.in. za projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.
10. Druga linia obrony odpowiedzialna jest w szczególności za:
  - 1) monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych (np. limitów, wskaźników),
  - 2) przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych,
  - 3) ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych,
  - 4) matrycę funkcji kontroli,

- 5) prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych,
  - 6) raportowanie znaczących i krytycznych nieprawidłowości.
11. Trzecia linia obrony odpowiedzialna jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.
- W ramach systemu zarządzania ryzykiem Bank:
- 1) stosuje sformalizowane zasady służące określeniu wielkości podejmowanego ryzyka i zasady zarządzania ryzykiem,
  - 2) stosuje sformalizowane procedury mające na celu identyfikację, pomiar lub szacowanie oraz monitorowanie ryzyka występującego w działalności banku, uwzględniające również przewidywany poziom ryzyka w przyszłości,
  - 3) stosuje sformalizowane limity ograniczające ryzyko i zasady postępowania w przypadku przekroczenia limitów,
  - 4) stosuje przyjęty system sprawozdawczości zarządczej umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka,
  - 5) posiada strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego przez bank ryzyka.
12. Na pierwszej i drugiej linii obrony pracownicy Banku w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne oraz niezależnie monitorują ich przestrzeganie poprzez weryfikację bieżącą oraz testowanie okresowe.
13. W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz niezależność monitorowania poziomego poprzez rozdzielenie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii.
14. Za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych.
15. Szczegółowe zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej, w tym komórki organizacyjne odpowiedzialne za testowanie, w szczególności testowanie kluczowych mechanizmów kontrolnych zostały określone w „Zasadach funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie”, uchwalanych przez Zarząd i zatwierdzanych przez Radę Nadzorczą Banku.
16. Bank zapewnia, aby pracownicy komórek organizacyjnych odpowiedzialni za wykonywanie zadań związanych z niezależnym monitorowaniem pionowym i/lub poziomym posiadali odpowiednie kwalifikacje, doświadczenie i umiejętności w zakresie związanym z wykonywaniem tych zadań.
17. Funkcjonujące w ramach systemu kontroli wewnętrznej Stanowisko ds. Kontroli Wewnętrznej, Stanowisko ds. Audytu Wewnętrznego oraz Stanowisko ds. Zgodności mają zagwarantowaną niezależność, poprzez usytuowanie w strukturze organizacyjnej, bezpośredni dostęp do Zarządu Banku i Rady Nadzorczej oraz do dokumentów, informacji, systemów informatycznych niezbędnych do wykonywania czynności kontrolnych w ramach pełnionych obowiązków służbowych.

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza,
- 2) Zarząd,
- 3) Komitet ds. Zarządzania Aktywami, Pasywami i Ryzykiem – Komitet ALCOR,
- 4) Komitet Kredytowy,
- 5) Komitet ds. Jakości Danych,
- 6) Zespoły/stanowiska i pracownicy odpowiedzialni za:

- a) sprawozdawczość dla odbiorców zewnętrznych,
- b) zarządzanie płynnością w ramach nadwyżek środków,
- c) zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w ramach nadwyżek środków,
- d) zarządzanie pozycją walutową,
- e) sprzedaż kredytów,
- f) sprzedaż depozytów,
- g) identyfikację i akceptację ryzyka kredytowego dla pojedynczych transakcji,
- h) pomiar, monitorowanie i raportowanie poszczególnych rodzajów ryzyka bankowego,
- i) kontrolę poszczególnych rodzajów ryzyka bankowego.

Do podstawowych zadań poszczególnych podmiotów systemu zarządzania ryzykiem należy:

1. Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza w systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, w tym:

- 1) zatwierdza, określony przez Zarząd, akceptowalny ogólny poziom ryzyka oraz monitoruje jego przestrzeganie;
- 2) zatwierdza, przyjętą przez Zarząd, strategię zarządzania Bankiem oraz nadzoruje jej przestrzeganie;
- 3) zatwierdza, przyjętą przez Zarząd Banku, strategię zarządzania ryzykiem, w której akceptuje całkowity poziom apetytu Banku na ryzyko oraz monitoruje jej przestrzeganie;
- 4) sprawuje nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem, nadzoruje ich przestrzeganie;
- 5) wybiera członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
- 6) monitoruje skuteczność czynności wykonywanych przez członków Zarządu w związku z realizacją ich zadań w zakresie systemu zarządzania Bankiem;
- 7) sprawuje nadzór nad wykonywaniem obowiązków przez członków Zarządu, w szczególności w ramach przypisanych im obowiązków na pierwszym poziomie i drugim poziomie,
- 8) określa zasady raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności Banku, po uprzednim przedstawieniu propozycji przez Zarząd, w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku;
- 9) corocznie ocenia adekwatność i skuteczność zarządzania ryzykiem,
- 10) zatwierdza Zasady Przeprowadzania Testów Warunków Skrajnych.

2. Zarząd

Zarząd w systemie zarządzania ryzykiem projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, spójne ze strategią zarządzania Bankiem, w tym:

- 1) określa bieżącą i przyszłą gotowość Banku do podejmowania ryzyka;
- 2) opracowuje i przyjmuje strategię zarządzania ryzykiem;
- 3) odpowiada za opracowanie, przyjęcie i wdrożenie procedur dotyczących zarządzania oraz zapewnienie wdrożenia planów w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, opracowuje i akceptuje politykę oraz zapewnia wdrożenie procedur, monitoruje ich przestrzeganie;

- 4) odpowiada za oszacowanie kapitału wewnętrznego na poziomie zapewniającym pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka,
- 5) zapewnia strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i umożliwiającą skuteczne wykonywanie zadań, w tym: wprowadza podział realizowanych w Banku zadań, zapewniający niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie;
- 6) nadzoruje zarządzanie ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie;
- 7) nadzoruje wielkość i profil ryzyka w Banku;
- 8) ustanawia odpowiednie zasady raportowania, w tym zasady raportowania Zarządu do Rady Nadzorczej, ustanawia zasady raportowania przez jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne oraz stanowiska organizacyjne Banku o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w Banku;
- 9) wprowadza niezbędne korekty i udoskonalenia systemu zarządzania w przypadku zmiany wielkości i profilu ryzyka w działalności Banku oraz czynników otoczenia gospodarczego lub wykrycia nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zarządzania;
- 10) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację polityki wynagrodzeń,
- 11) akceptuje przyjęte rodzaje limitów oraz ich wysokość.

3. Komitet ds. Zarządzania Aktywami, Pasywami i Ryzykiem ocenia działania w zakresie identyfikacji, pomiaru, limitowania, monitorowania i raportowania ryzyka oraz opiniuje regulacje wewnętrzne Banku pod kątem poszczególnych rodzajów ryzyka. Opiniuje podejmowanie działań, zmierzających do utrzymania ryzyka na akceptowalnym poziomie. Kreuje politykę zarządzania aktywami i pasywami. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin działania Komitetu ds. Zarządzania Aktywami, Pasywami i Ryzykiem – Komitetu ALCOR”. W 2020 r. odbyło się 47 protokołowanych posiedzeń Komitetu ALCOR.

4. Komitet Kredytowy

Celem działania Komitetu Kredytowego jest ograniczanie ryzyka kredytowego przy podejmowaniu decyzji kredytowych. Do kompetencji Komitetu należy w szczególności wydawanie opinii dla Zarządu w sprawach dotyczących podjęcia decyzji w zakresie transakcji kredytowej i istotnych zmian warunków w tych transakcjach. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin działania Komitetu Kredytowego”. W 2020 r. odbyło się 90 posiedzeń Komitetu Kredytowego.

5. Audyt wewnętrzny

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, w ramach tego systemu funkcjonuje komórka audytu wewnętrznego, jako III linia obrony – zgodnie z wymogami Prawa bankowego, Rozporządzenia MRiF w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach oraz Rekomendacji H KNF.

Audyt wewnętrzny prowadzi działania zapewniające i doradcze.

Audyt wewnętrzny w Banku rozpoczął działania od 01.02.2020 r. Pierwszym zadaniem była organizacja komórki audytu wewnętrznego, polegającym na opracowaniu i przedstawieniu Zarządowi i Radzie Nadzorczej, regulacji wewnętrznych opisujących funkcjonowanie audytu wewnętrznego w Banku:

- Karta i Metodyka Audytu Wewnętrznego,
- Mapa ryzyka,
- Roczny plan audytu wewnętrznego na 2020 rok,

- Wieloletni plan audytu wewnętrznego na lata 2020-2023.

Audyt wewnętrzny prowadzi działania zapewniające Zarząd i Radę Nadzorczą, że procesy realizowane przez Bank są zgodne z wymogami nadzorczymi oraz w ograniczonym zakresie działania doradcze.

W ramach swojej działalności audyt wewnętrzny w 2020 roku prowadził następujące działania:

1. Realizacja Rocznych planów audytów wewnętrznych, w tym:
  - przygotowanie raportów z audytów wewnętrznych,
  - przygotowanie zaleceń poaudytowych,
  - nadzór nad efektywnością realizacji zaleceń poaudytowych.
2. Przygotowanie Aneksu do rocznego planu audytu wewnętrznego na rok 2020.
3. Przygotowanie stosownych informacji w ramach systemu informacji zarządczej.
4. Przygotowanie aktualizacji Mapy ryzyka na rok 2021.
5. Przygotowanie Rocznych planów audytu wewnętrznego na rok 2021 oraz Wieloletniego planu audytu wewnętrznego na lata 2021-2024.

Audyty wewnętrzne, realizowane są zgodnie z rocznym planem audytu wewnętrznego, przyjętym przez Zarząd i zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą.

Osoba kierująca komórką audytu wewnętrznego raportuje do Zarządu, Komitetu Audytu oraz Rady Nadzorczej.

6. Wyznaczone Komórki organizacyjne monitorują realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawiają i monitorują pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Zespołów to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie propozycji regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

7. Pozostali pracownicy Banku mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

W strukturze organizacyjnej Banku funkcjonują komórki organizacyjne, które na dzień 31.12.2020 r. obejmowały swoim zakresem działania związane z pomiarem, monitorowaniem i raportowaniem poniżej przedstawionych rodzajów ryzyka i adekwatności kapitałowej:

- 1) Zespół Ryzyka Bankowego,
- 2) Stanowisko ds. Zgodności.

W stosunku do rodzajów ryzyka objętych szczególnym nadzorem opracowane zostały metody ich pomiaru, ograniczania przy pomocy przyjętych limitów, monitorowania oraz opracowany system raportowania.

1) Ryzyko kredytowe:

Dla kredytów – które wśród aktywów są obciążone największym ryzykiem - pomiar dokonywany jest zgodnie z ogólnie obowiązującymi przepisami, tj. poprzez wycenę

kredytów, tworzenie rezerw celowych i odpisów aktualizujących. Kompleksowo – dla wszystkich aktywów i zobowiązań pozabilansowych – wielkość ryzyka odzwierciedla poziom aktywów ważonych ryzykiem.

Monitorowanie ryzyka związanego z udzielonymi kredytami odbywa się poprzez badanie terminowości spłat kredytów oraz sytuacji ekonomiczno-finansowej klientów.

Limity ograniczające ryzyko kredytowe dotyczą m.in.: maksymalnych kwot jednostkowych kredytów, maksymalnych kwot zaangażowań w jeden podmiot lub grupę podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, maksymalnych wskaźników LtV (oznaczających wartość kredytu do rynkowej wartości nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie) dla ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie oraz struktury portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie.

Ponadto co kwartał sporządzane są raporty dotyczące ryzyka kredytowego, które zawierają wskaźniki pozwalające obserwować poziom i trend ryzyka m.in. dotyczący należności zagrożonych, prezentują strukturę rodzajową i podmiotową udzielonych kredytów, pozwalają na monitorowanie dużych koncentracji kredytowych.

Odbiorcami raportów jest w okresach kwartalnych Komitet ds. Zarządzania Aktywami, Pasywami i Ryzykiem, Zarząd i Rada Nadzorcza Banku.

2) Ryzyko płynności i finansowania:

Pomiar ryzyka dokonywany jest poprzez:

- obserwowanie stanu środków na rachunku bieżącym i lokatach zdeponowanych w SGB-Banku S.A.,
- sporządzanie zestawienia urealnionych terminów płatności aktywów i pasywów Banku – raport Luka płynności,
- analizę wskaźników, w tym nadzorczych miar płynności i LCR,
- badanie stopnia stabilności bazy depozytowej.

Bank zobowiązany jest do przestrzegania norm płynności zarówno krótko, jak i długoterminowej. Bank wprowadził również limity na ryzyko płynności i finansowania w zakresie wielkości niedopasowania skumulowanych luk płynności, luki globalnej oraz w zakresie nadzorczych miar płynności.

Raporty dotyczące ryzyka w zakresie zarządzania płynnością krótkoterminową sporządzane są z częstotliwością dzienną, natomiast pozostałe z częstotliwością miesięczną. Analizę ryzyka płynności i finansowania otrzymują w okresach miesięcznych Komitet ds. Zarządzania Aktywami, Pasywami i Ryzykiem, Zarząd Banku oraz w okresach kwartalnych Rada Nadzorcza.

3) Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej:

Pomiar ryzyka przeszacowania i bazowego polega na analizie luki, tj. określeniu wielkości niedopasowania między wrażliwymi na zmiany stopy procentowej aktywami i pasywami w poszczególnych przedziałach czasowych uwzględniających pierwszy możliwy termin zmian stóp procentowych, w podziale na poszczególne stopy referencyjne oraz wyliczeniu zmian wyniku odsetkowego w przyjętych okresach, na podstawie założonych zmian stóp procentowych. Bank bada wpływ zmiany stóp procentowych o 200 i 100 punktów bazowych na wynik odsetkowy.

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej poprzez stosowanie systemu limitów oraz poprzez podstawowe wskaźniki ekonomiczne związane z ryzykiem stopy procentowej.

Monitorowanie i raportowanie ryzyka odbywa się w cyklach miesięcznych na posiedzeniach Komitetu ds. Zarządzania Aktywami, Pasywami i Ryzykiem i Zarządu Banku oraz kwartalnie na posiedzeniach Rady Nadzorczej.

4) Ryzyko walutowe:

Bank dokonuje bieżącego pomiaru wielkości ryzyka walutowego w drodze monitorowania wielkości całkowitej pozycji walutowej Banku oraz otwartej pozycji walutowej w poszczególnych walutach. Bank ustanowił limit całkowitej pozycji walutowej w wysokości 2% funduszy własnych.

Monitorowanie poziomu ryzyka walutowego odbywa się z częstotliwością dzienną oraz kwartalną. Raportowanie ryzyka walutowego odbywa się w cyklach kwartalnych na posiedzeniach Komitetu ds. Zarządzania Aktywami, Pasywami i Ryzykiem, Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej.

5) Ryzyko operacyjne:

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym jest realizowany w sposób ciągły i obejmuje identyfikację, pomiar, limitowanie, monitorowanie, raportowanie oraz redukcję tego ryzyka. W ramach funkcji zarządzania ryzykiem Bank oddziela funkcję identyfikacji ryzyka od funkcji pomiaru i od funkcji kontroli ryzyka. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym odbywa się zgodnie z zasadą trzech linii obrony. W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym uczestniczą wszyscy pracownicy Banku (pracownicy operacyjni (I linia) zarządzają ryzykiem na poziomie operacyjnym) ze względu na fakt, że ryzyko operacyjne dotyczy wszystkich komórek i obszarów działalności Banku, kierujący poszczególnymi jednostkami/komórkami organizacyjnymi pełnią rolę tzw. Właścicieli ryzyka i są odpowiedzialni za zarządzanie ryzykiem operacyjnym w podległych im jednostkach/komórkach organizacyjnych, w zakresie wszystkich wykonywanych w nich czynności.

Za nadzór nad zarządzaniem ryzykiem operacyjnym odpowiada Członek Zarządu ds. Ryzyk Istotnych, nadzorujący zarządzanie ryzykiem operacyjnym na drugim poziomie (linii obrony) struktury organizacyjnej, tzn. przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, tzn. Zespół Ryzyka Bankowego, niezależnych od zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej Banku na pierwszym poziomie struktury organizacyjnej. Do czasu wyrażenia przez Komisję Nadzoru Finansowego zgody na powołanie Członka Zarządu ds. Ryzyk Istotnych za obszar ryzyka operacyjnego w Banku odpowiada Zarząd Banku działający kolegialnie.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku obejmuje:

- 1) identyfikację procesów, a w ich ramach:
  - a) krytycznych procesów biznesowych,
  - b) procesów kluczowych;
- 2) identyfikację ryzyka;
- 3) pomiar i ocenę ryzyka;
- 4) stosowanie narzędzi redukcji ryzyka;
- 5) monitorowanie ryzyka, w tym:
  - a) raportowanie zdarzeń i incydentów operacyjnych,
  - b) raportowanie strat operacyjnych,
  - c) monitorowanie limitów nałożonych na poziom KRI i maksymalnego limitu na wysokość rocznych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego.

Do skutecznej identyfikacji i pomiaru ryzyka Bank wykorzystuje następujące narzędzia:

- 1) rejestr zdarzeń i strat operacyjnych;
- 2) rejestr skarg i reklamacji klientów Banku;
- 3) wyniki testów (Zasad Ciągłości Działania, planów awaryjnych);
- 4) wyniki z audytu wewnętrznego i zewnętrznego;
- 5) inne materiały kontroli wewnętrznej.

Do pomiaru ryzyka operacyjnego wykorzystywane są także:

- 1) wyniki samooceny ryzyka operacyjnego;
- 2) Kluczowe wskaźniki ryzyka.

Ogólny profil ryzyka operacyjnego określa obszary, w których potencjalne narażenie Banku na ryzyko operacyjne jest największe. Bank do określenia docelowego profilu ryzyka korzysta z metody samooceny ryzyka operacyjnego.

Tolerancję/apetyt na ryzyko operacyjne Bank wyznacza poprzez określone limity Kluczowych wskaźników ryzyka oraz limit rocznych strat z tytułu ryzyka operacyjnego.

System raportowania poziomu i profilu ryzyka operacyjnego obejmuje raporty przygotowywane przez Zespół Ryzyka Bankowego. Dostarczają one informacji na temat:

- 1) wykorzystania założonych tolerancji/apetytu na ryzyko operacyjne danego rodzaju;
- 2) ostatnich znaczących wewnętrznych zdarzeń ze stratą/zdarzeń rzeczywistych i strat z nimi związanych;
- 3) istotnych zdarzeń zewnętrznych oraz prawdopodobieństwa zajścia takich zdarzeń w Banku i ich potencjalnego wpływu na Bank;
- 4) poziomu wykorzystania limitów Kluczowych wskaźników ryzyka operacyjnego /KRI/;
- 5) wyników samooceny ryzyka operacyjnego;
- 6) wyników testów warunków skrajnych.

Raporty są przedstawiane kwartalnie Komitetowi ds. Zarządzania Aktywami, Pasywami i Ryzykiem oraz Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

6) *Ryzyko kapitałowe:*

Poziom adekwatności kapitałowej podlega systematycznemu monitorowaniu w okresach miesięcznych i kwartalnych.

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne, tym samym oblicza kapitał wewnętrzny w oparciu o metodę minimalnego poziomu wymogu kapitałowego. Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy. Następnie obliczane są dodatkowe wymogi kapitałowe na rodzaje ryzyka ujęte w regulacyjnym wymogu kapitałowym oraz na pozostałe, istotne rodzaje ryzyk.

Kapitał wewnętrzny stanowi sumę regulacyjnego wymogu kapitałowego, dodatkowych wymogów kapitałowych na ryzyka objęte wymogiem regulacyjnym oraz wymogów kapitałowych na pozostałe istotne rodzaje ryzyka obliczonych zgodnie z obowiązującymi w banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego.

Bank aktualizuje poziom kapitału wewnętrznego w okresach kwartalnych według następujących zasad:

- 1) kapitał regulacyjny na poszczególne rodzaje ryzyka jest wyznaczany w okresach miesięcznych (za wyjątkiem ryzyka operacyjnego, który jest wyznaczany raz w roku);
- 2) dodatkowe wymogi kapitałowe na poszczególne rodzaje ryzyka wyznaczone są na koniec każdego kwartału i utrzymywane przez kolejny kwartał.

Odbiorcami raportów są Komitet ds. Zarządzania Aktywami, Pasywami i Ryzykiem, Zarząd i Rada Nadzorcza Banku.

Raporty dostarczają informacji na temat:

- 1) poziomu, struktury i zmian w funduszach własnych,
- 2) poziomu uznanego kapitału,

- 3) poziomu i zmian współczynników kapitałowych, w tym struktury i zmian w aktywach ważonych ryzykiem,
- 4) poziomu i struktury kapitału wewnętrznego,
- 5) wyników testów warunków skrajnych,
- 6) realizacji przyjętych limitów alokacji,
- 7) realizacji planu kapitałowego,
- 8) poziomu wskaźnika dźwigni finansowej.

Proces szacowania kapitału wewnętrznego jest poddawany corocznej analizie przez Zespół Ryzyka Bankowego.

Wyniki przeprowadzonego przeglądu są prezentowane Komitetowi ds. Zarządzania Aktywami, Pasywami i Ryzykiem, a następnie Zarządowi. Zarząd dokonuje weryfikacji procedur szacowania wymogów kapitałowych oraz prezentuje Radzie Nadzorczej w sposób syntetyczny informację o dokonanych przeglądzie procesu szacowania kapitału wewnętrznego i proponuje ewentualne zmiany.

Na podstawie informacji Zarządu – Rada Nadzorcza dokonuje oceny procesu szacowania kapitału wewnętrznego.

7) Ryzyko braku zgodności:

Bank uznaje, iż ryzyko braku zgodności jest ryzykiem trudnomierzalnym. Biorąc pod uwagę występujące powiązania pomiędzy negatywnymi skutkami ryzyka braku zgodności z ryzykiem operacyjnym, ryzyko to jest pokryte wymogiem kapitałowym z tytułu ryzyka operacyjnego.

Ryzyko braku zgodności Bank definiuje jako skutki nieprzestrzegania przez Bank przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych standardów postępowania/standardów rynkowych

W Banku zarządzanie ryzykiem braku zgodności realizowane jest na podstawie opracowanych w formie pisemnej, wprowadzonych przez Zarząd, zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą procedur, tj. strategii, zasad i polityk.

Podstawowe dokumenty regulujące proces zarządzania ryzykiem braku zgodności to:

- Strategia zarządzania ryzykiem,
- Polityka zgodności,
- Zasady zapewnienia zgodności,
- Zasady zarządzania konfliktami interesów,
- Procedura anonimowego zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących w Banku procedur i standardów etycznych,
- Zasady składania i rozpatrywania skarg i reklamacji,
- Instrukcja opracowywania i wprowadzania wewnętrznych aktów normatywnych.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności obejmuje działania:

- 1) Zarządu Banku i Rady Nadzorczej, zmierzające do ustanowienia i zatwierdzenia polityki, zapewnienia jej przestrzegania, nadzoru nad procesem zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz oceny jego efektywności, podejmowania działań zaradczych, w przypadku stwierdzenia istotnych zdarzeń braku zgodności;
- 2) wyodrębnionego w strukturze organizacyjnej Stanowiska ds. Zgodności, odpowiedzialnego za koordynowanie procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- 3) wszystkich pracowników Banku na każdym szczeblu organizacyjnym, opierające się na świadomości przyjętych rozwiązań oraz przestrzeganiu obowiązujących w Banku zasad.

W procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności uczestniczą także Kancelarie prawne współpracujące z Bankiem, które analizują i opiniują zgodność projektów wewnętrznych

aktów prawnych Banku z obowiązującymi przepisami zewnętrznymi, analizują i opiniują umowy /w tym outsourcingowe/ pod kątem ich zgodności z przepisami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności obejmuje w Banku w szczególności następujące obszary:

- 1) przepisy i regulacje związane z prawem bankowym;
- 2) masowy przekaz kierowany do klientów;
- 3) polityka informacyjna dotycząca ujawnień, obowiązki informacyjne Banku;
- 4) ochrona konkurencji i konsumentów;
- 5) reklama produktów i usług bankowych;
- 6) reklamacje i skargi;
- 7) przeciwdziałanie nieuczciwym praktykom rynkowym;
- 8) tajemnica bankowa, informacje poufne, tajemnica zawodowa, tajemnica przedsiębiorstwa;
- 9) opiniowanie nowych produktów w szczególności pod kątem ich zgodności z przepisami prawa;
- 10) etyka bankowa;
- 11) zagadnienia dotyczące konfliktów interesów;
- 12) przyjmowanie zgłoszeń naruszeń compliance, postępowania wyjaśniające;
- 13) prawo pracy, w tym problematyka związana z mobbingiem i dyskryminacją.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku obejmuje:

- 1) identyfikację ryzyka;
- 2) analizę/ocenę ryzyka;
- 3) kontrolę ryzyka, tj. stosowanie mechanizmów kontrolnych oraz mechanizmów ograniczających ryzyko;
- 4) monitorowanie ryzyka,
- 5) raportowanie.

Stanowisko ds. Zgodności wspiera Zarząd w zakresie efektywnego zarządzania ryzykiem braku zgodności, w tym doradza w sprawach obowiązujących Bank przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, na bieżąco informuje Zarząd Banku o przypadkach występowania naruszeń compliance, opiniuje nowe produkty lub procesy pod kątem ryzyka ewentualnego wystąpienia naruszeń compliance lub utraty reputacji. W celu zidentyfikowania ryzyka braku zgodności stanowisko ds. Zgodności we współpracy z kancelariami prawnymi oraz innymi komórkami organizacyjnymi Banku identyfikuje spoczywające na Banku obowiązki.

Stanowisko ds. Zgodności prowadzi następujące rejestry: rejestr naruszeń compliance, rejestr reklamacji, skarg i wniosków, rejestr konfliktów interesów, rejestr zgłoszeń nonimowych.

Prowadzony rejestr naruszeń compliance jest aktualizowany w okresach kwartalnych lub na bieżąco, jeżeli informacja o zdarzeniu pochodzi od pracownika.

Rejestr naruszeń compliance prowadzony jest na podstawie:

- 1) rejestru zdarzeń operacyjnych, prowadzonego w ramach ryzyka operacyjnego;
- 2) rejestru skarg i wniosków/ reklamacji;
- 3) rejestru spraw sądowych;
- 4) informacji dotyczącej braku zgodności w obszarze dotyczącym przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;

- 5) wyników kontroli prowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej,
- 6) wyników kontroli prowadzonych przez audyt wewnętrzny;
- 7) wyników kontroli przeprowadzonych przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego;
- 8) wyników z analiz kwestionariuszy BION;
- 9) informacji przekazywanych na bieżąco przez pracowników Banku;
- 10) niekorzystnych informacji o Banku, które pojawiły się w mediach;
- 11) wyników z przeprowadzonych przez Stanowisko ds. zgodności analiz terminowości i zakresu aktualizacji procedur.

Naruszenia compliance rejestrowane w rejestrze, podlegają bieżącemu monitorowaniu przez Stanowisko ds. zgodności.

Pracownicy Banku, jak również członkowie organów Banku, mają prawo i obowiązek przekazania informacji o podejrzeniu wystąpienia nieprawidłowości lub naruszenia przepisów prawa wewnętrznego lub zewnętrznego lub przyjętych przez Bank standardów postępowania, polegających na nieprawidłowym działaniu, zaniechaniu działania lub nieetycznym postępowaniu pracowników Banku lub członków organów Banku, bez zachowania drogi służbowej (tzw. „Zasada Whistleblowing”). Powyższa procedura została sformalizowana i podlega corocznej ocenie adekwatności i skuteczności jej funkcjonowania przez Radę Nadzorczą.

Raporty o ryzyku braku zgodności dla Zarządu i Rady Nadzorczej sporządzane są kwartalnie, skupiają się na podstawowych zadaniach, które ma spełniać zarządzanie ryzykiem braku zgodności, a więc dotyczą czynności podejmowanych w celu zapewnienia zgodności działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz przyjętymi przez Bank standardami postępowania.

Raporty z ryzyka braku zgodności zawierają:

- 1) podsumowanie wszystkich naruszeń compliance, które wystąpiły w okresie objętym raportem,
- 2) identyfikację i ocenę ryzyka braku zgodności wraz z rekomendowanymi mechanizmami kontrolowania i ograniczania ryzyka,
- 3) działania ograniczające ryzyko braku zgodności tj. zestawienie opiniowanych przez stanowisko zgodności: regulacji wewnętrznych, projektów umów podpisywanych przez Bank, materiałów marketingowych oraz komunikacji masowej kierowanej do klientów,
- 4) wyniki przeprowadzonych kontroli przez stanowisko zgodności zgodnie z obowiązującą w Banku matrycą funkcji kontroli,
- 5) zestawienie skarg i reklamacji oraz sposób ich rozpatrzenia,
- 6) zestawienie informacji dotyczących procesu udzielania odpowiedzi na zapytania organów o informację bankową,
- 7) udział kierującego komórką do spraw zgodności w Posiedzeniach organów Banku,
- 8) podsumowanie liczbowe spraw sądowych,
- 9) przesłane alerty compliance oraz komunikaty dotyczące zmian w prawie,

Stanowisko ds. zgodności na bieżąco informuje Zarząd Banku o przypadkach występowania naruszeń compliance. Na podstawie raportów Stanowiska ds. zgodności i raportów Zespołu Ryzyka Bankowego Zarząd Banku podejmuje stosowne działania.

Rada Nadzorcza co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank, jak również ocenia adekwatność i skuteczność komórki do spraw zgodności.

8) Ryzyko utraty reputacji:

Bank definiuje Ryzyko utraty reputacji jako ryzyko związane z negatywnym odbiorem wizerunku Banku przez klientów, kontrahentów, inwestorów, udziałowców, nadzorców, regulatorów oraz opinię publiczną. Bank zapobiega misconductowi oraz misselingowi.

Ryzyko utraty reputacji może wynikać z dowolnego rodzaju działalności wykonywanej przez pracowników Banku. W swojej działalności w zakresie ryzyka kredytowego, Bank uwzględnia potencjalne ryzyko utraty reputacji jako element ryzyka towarzyszący sprzedaży produktów bankowych. Pracownicy wszystkich jednostek Banku są odpowiedzialni, w ramach wykonywanych obowiązków, za spełnianie następujących wymogów minimalnych: zapewnienie aby produkty sprzedawane danemu Klientowi były adekwatne do rodzaju prowadzonej przez niego działalności, dostarczanie pełnej i przejrzystej informacji dotyczącej wpływu poszczególnych produktów na działalność Klienta (zarówno pozytywnego jak i negatywnego), dostarczenie najwyższej jakości dokumentacji prawnej, która powinna zapewniać rozwiązania przejrzyste i prawnie skuteczne oraz etyki zachowania (zgodnie ze szczegółowymi wytycznymi zawartymi w Kodeksie Etyki Bankowej). Ryzyko utraty reputacji przekłada się, przede wszystkim, na ograniczenie możliwości generowania oczekiwanego poziomu dochodów. W przypadku niewłaściwego podejścia do ryzyka utraty reputacji, może ono też przekształcić się w ryzyko prawne, a także spowodować bezpośrednie wydatki, związane z implikacjami prawnymi niewłaściwie prowadzonej działalności bankowej.

Bank za cel zarządzania ryzykiem utraty reputacji ustala budowę właściwego wizerunku Banku i przeciwdziałanie zjawiskom grożącym utracie wizerunku Banku, jako: stabilnego podmiotu finansowego, spełniającego wymagania prawne i regulacyjne, właściwie reagującego na potrzeby klientów oraz uczestniczącego w pozytywny sposób w rozwoju lokalnego środowiska.

Celem zarządzania ryzykiem utraty reputacji Banku jest utrzymanie prawidłowych relacji z Udziałowcami traktowane jako forma minimalizacji ryzyka wystąpienia sporów sądowych oraz z Klientami Banku celem minimalizacji ryzyka wypłaty depozytów, mogące wpłynąć negatywnie na sytuację finansową Banku.

Zarządzanie ryzykiem utraty reputacji w Banku obejmuje w szczególności:

- 1) monitorowanie mediów, w tym społecznościowych oraz środowiska lokalnego pod względem identyfikacji skutków zaistniałych zdarzeń wizerunkowych,
- 2) rejestrowanie zaistniałych zdarzeń wizerunkowych oraz ich skutków w postaci strat reputacyjnych,
- 3) analizowanie i ocena strat reputacyjnych oraz określanie poziomu ryzyka utraty reputacji,
- 4) identyfikowanie potencjalnych zagrożeń reputacyjnych.

9) Ryzyko bancassurance:

System informacji zarządczej dla organów banku z obszaru bancassurance dostarcza informacji na temat:

- 1) poziomu ryzyka oraz jakości i skuteczności stosowanych zasad zabezpieczenia ekspozycji kredytowych w formie ubezpieczenia, na które składają się informacje o:
  - a. przypadkach odstąpienia przez Bank od wystąpienia z wnioskiem o wypłatę świadczenia oraz o przyczynach wystąpienia tych zdarzeń,
  - b. przypadkach odmowy wypłaty świadczeń przez zakład ubezpieczeń,
- 2) ilości złożonych skarg i reklamacji, liczby uwzględnionych skarg i reklamacji,

- 3) realizacji akceptowalnego poziomu ryzyka,
- 4) oceny sytuacji ekonomicznej zakładów ubezpieczeń,
- 5) prawidłowości stosowanej polityki ubezpieczeń,
- 6) prawidłowości stosowanej polityki rachunkowości,
- 7) obowiązujących procedur i standardów obsługi sprzedażowej i posprzedażowej klienta oraz zasad monitorowania ich przestrzegania wraz z wnioskami i propozycjami wprowadzenia ewentualnych zmian.

Raporty z zakresu realizacji polityki bancassurance są przedstawiane kwartalnie Komitetowi ds. Zarządzania Aktywami, Pasywami i Ryzykiem oraz Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

10) Ryzyko strategiczne:

Pomiar poziomu ryzyka strategicznego Banku dokonywany jest poprzez ocenę wpływu czynników, do których należą w szczególności:

1. czynniki makroekonomiczne:
  - 1) poziom podstawowych stóp procentowych,
  - 2) wskaźnik wzrostu produktu krajowego brutto,
  - 3) wskaźnik bezrobocia,
2. czynniki dotyczące płynności, poniżej wskaźników określonych w celach zarządzania ryzykiem płynności,
3. wskaźnik adekwatności kapitałowej, poziom funduszy własnych, w tym w szczególności poziom funduszu udziałowego, poprzez dążenie do osiągnięcia minimum nadzorczych wskaźników kapitałowych.

Raporty z zakresu ryzyka strategicznego zawierają:

- 1) strukturę rachunku zysków i strat z punktu narażenia na ryzyko strategiczne;
- 2) wyniki testów warunków skrajnych,
- 3) analizę czynników warunkujących realizację prognoz finansowych Banku, tj. czynników makroekonomicznych, płynności i adekwatności kapitałowej.

Raporty z zakresu ryzyka strategicznego są przedstawiane kwartalnie Komitetowi ds. Zarządzania Aktywami, Pasywami i Ryzykiem oraz Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

Ponadto monitorowanie i raportowanie w zakresie ryzyka strategicznego odbywa się w ramach raportowania ryzyka płynności, ryzyka stóp procentowych i ryzyka kapitałowego oraz realizacji planu finansowego.

Bank stosuje zabezpieczenia w celu zapewnienia zwrotu przysługującej mu wierzytelności w stosunku do kredytobiorcy, w razie gdyby kredytobiorca nie dokonał zapłaty tej wierzytelności w terminie ustalonym w umowie. W Banku rozróżnia się następujące rodzaje zabezpieczeń:

- 1) weksel własny in blanco;
- 2) poręczenie wekslowe (awal);
- 3) poręczenie cywilne;
- 4) gwarancję bankową;
- 5) przelew (cesję) wierzytelności;
- 6) przewłaszczenie na zabezpieczenie;
- 7) zastaw rejestrowy;
- 8) zastaw finansowy;
- 9) kaucję;
- 10) blokadę środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych;
- 11) hipotekę;
- 12) oświadczenie patronackie;
- 13) oświadczenie o poddaniu się egzekucji w akcie notarialnym

Może być stosowana jedna lub więcej form zabezpieczenia tego samego zobowiązania. Łączna wartość rynkowa zabezpieczeń powinna być co najmniej równa 200% kwoty udzielonego kredytu.

W okresie kredytowania, w razie spłaty części kredytu Bank może wyrazić zgodę na zwolnienie lub zmianę niektórych zabezpieczeń.

Zmiana zabezpieczenia lub ustanowienie zabezpieczenia dodatkowego wymaga stosownej zmiany umowy kredytowej dokonanej w formie aneksu.

W okresie kredytowania Bank może żądać zmiany lub ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia spłaty kredytu w następujących przypadkach:

- 1) konieczności przedstawienia w określonym terminie programu naprawczego i jego realizacji po zatwierdzeniu przez Bank,
- 2) utraty zdolności kredytowej lub pogorszenia się sytuacji ekonomiczno – finansowej Kredytobiorcy,
- 3) zagrożenia terminowej spłaty kredytu wraz z odsetkami lub nieterminowego regulowania należności bankowych,
- 4) wykorzystania kredytu niezgodnie z przeznaczeniem,
- 5) dokonania ponownego obciążenia ograniczonym prawem rzeczowym majątku stanowiącego zabezpieczenie spłaty kredytu,
- 6) sprzedaży przedmiotów objętych prawem zastawu lub przewłaszczenia, stanowiących zabezpieczenie kredytu,
- 7) znacznego obniżenia się realnej wartości złożonego zabezpieczenia, w tym obniżenia się całkowitego wskaźnika adekwatności zabezpieczeń,
- 8) wydzierżawienia, likwidacji, sprzedaży majątku trwałego lub obrotowego sfinansowanego z udziałem kredytu bankowego,
- 9) stwierdzenia, że przedłożone przez Kredytobiorcę dokumenty charakteryzujące sytuację ekonomiczno-finansową nie odpowiadają stanowi faktycznemu,
- 10) podziału, likwidacji lub zagrożenia upadłością podmiotu gospodarczego,
- 11) wszczęcia egzekucji wobec Kredytobiorcy przez innych wierzycieli,
- 12) naruszenia jakiegokolwiek postanowienia umowy kredytowej lub umowy dotyczącej zabezpieczenia spłaty kredytu i nie usunięcia skutków naruszenia w terminie wskazanym przez Bank,
- 13) wszczęcia wobec kredytobiorcy postępowania sądowego lub administracyjnego, którego wyniki mógłby w istotny sposób zagrozić kondycji finansowej kredytobiorcy lub jego istnieniu.

W okresie kredytowania, w razie spłaty części kredytu, Bank może na wniosek ustanawiającego, wyrazić zgodę na zwolnienie niektórych zabezpieczeń, o ile pozostałe zabezpieczenia w pełni zabezpieczają spłatę kredytu, przy czym w przypadku, gdy obok poręczenia cywilnego/wekslowego ustanawiane są inne zabezpieczenia, nie jest możliwe zwolnienie tych zabezpieczeń przed spłatą kredytu przez kredytobiorcę bez zgody poręczyciela/poręczycieli.

W trakcie trwania umowy kredytowej Bank systematycznie monitoruje stan zabezpieczeń. W toku weryfikacji prawnych zabezpieczeń spłaty kredytu Bank ocenia przede wszystkim, czy przyjęte zabezpieczenia są ustanowione prawnie skutecznie, ponadto ustala ich aktualną wartość. Powyższe czynności wykonywane są w szczególności na podstawie:

- 1) Odpisów z Ksiąg Wieczystych,
- 2) Postanowień sądów o ustanowieniu zastawu rejestrowego,
- 3) Wpisów w dowodzie rejestracyjnym pojazdu i karcie pojazdu,

- 4) Operatów szacunkowych nieruchomości i środków trwałych sporządzonych przez uprawnionych rzeczoznawców majątkowych,
- 5) Inwentur potwierdzających stan zapasów,
- 6) Wycen przedmiotu zabezpieczenia przez zakład ubezpieczeń, stwierdzonych sumą ubezpieczenia, w szczególności w odniesieniu do pojazdów samochodowych i ubezpieczeń autocasco,
- 7) Aktualnych wartości z ewidencji środków trwałych.

Zasady stosowania zabezpieczeń i zarządzania nimi Bank sformalizował w Instrukcji prawnych form zabezpieczeń wierzytelności Banku w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie oraz Instrukcji zarządzania zabezpieczeniami w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie, natomiast zasady monitorowania zabezpieczeń zawarte zostały w Instrukcji monitorowania.

Bank stosuje techniki redukcji (ograniczania) ryzyka kredytowego dla celów obliczania wymogu kapitałowego. Dopuszcza się redukcję wynikającą zarówno z ochrony rzeczywistej jak i nierzeczywistej wynikającej z art. 192-241 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z 26.06.2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR). Bank określił szczegółowo zasady stosowania technik redukcji (ograniczania) ryzyka kredytowego w Zasadach wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie.

Wg stanu na 31.12.2020 r. 79 ekspozycji posiadało zabezpieczenia spełniające kryteria wymagane do obniżenia łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko. Wykorzystane do obniżenia łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko zabezpieczenia to:

Środki pieniężne zdeponowane w banku	2 065 391 zł
Poręczenia/gwarancje BGK	1 329 770 zł
Poręczenia JST	1 313 902 zł

Wagi ryzyka przypisywane części ekspozycji zabezpieczonej w wyżej wymieniony sposób to odpowiednio 0%; 0% i 20%.

Bank w ramach technik ograniczania ryzyka kredytowego nie stosuje kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych.

IV. System kontroli wewnętrznej

W ramach systemu zarządzania, oprócz zarządzania ryzykiem, w Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej.

Celem systemu kontroli wewnętrznej Banku jest wspomaganie zarządzania Bankiem, realizacja wyznaczonych celów, w tym usprawnianie realizacji zadań Banku oraz zapewnienie bezpieczeństwa i stabilnego jego funkcjonowania, przyczyniające się w szczególności do zapewnienia:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku,
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

1) Pierwsza linia obrony:

Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem, powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank. Komórki pierwszej linii obrony odpowiedzialne są za projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.

2) Druga linia obrony:

Na drugą linię obrony składa się zarządzanie przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach i komórkach organizacyjnych niezależne od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie. Druga linia obrony odpowiedzialna jest m.in. za monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych, przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych, ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych, matryce funkcji kontroli, prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz raportowanie o tych nieprawidłowościach.

3) Trzecia linia obrony:

Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny. Audyt wewnętrzny odpowiedzialny jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej w Banku wyodrębniona jest:

- 1) funkcja kontroli, na którą składają się wszystkie mechanizmy kontrolne w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie w ramach funkcji kontroli,
- 2) Stanowisko ds. Zgodności, którego zadaniem jest identyfikacja, ocena, kontrola i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności banku z przepisami zewnętrznymi, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie.
- 3) Stanowisko ds. Audytu wewnętrznego – którego zadaniem jest badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej z wyłączeniem stanowiska ds. audytu wewnętrznego.

Na wszystkich liniach obrony, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych, odpowiednio stasują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują ich przestrzeganie poprzez weryfikację bieżącą oraz testowanie okresowe.

Zarząd Banku odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach/komórkach/stanowiskach organizacyjnych Banku, funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli i komórkę do spraw zgodności oraz audyt wewnętrzny.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej oraz odpowiedzialna jest za monitorowanie jego skuteczności.

Działający w ramach Rady Nadzorczej Komitet Audytu odpowiedzialny jest za bieżący nadzór nad skutecznością systemu kontroli wewnętrznej, w tym przyjmowanie informacji

sprawozdawczych, a także wypracowanie ocen i rekomendacji, oraz przekazywanie ich wyniku Radzie Nadzorczej w celu zapewnienie wykonywania zadań Radzie Nadzorczej związanych z nadzorem nad systemem kontroli wewnętrznej.

Szczegółowy opis systemu kontroli wewnętrznej zamieszczony jest na stronie internetowej Banku w części: „O nas” w zakładce: „Opis systemu kontroli wewnętrznej w PBS w Ciechanowie”.

V. Fundusze własne

Bank wg stanu na 31.12.2020 r. posiada fundusze własne, które na potrzeby adekwatności kapitałowej wyliczane są zgodnie z przepisami Ustawy Prawo bankowe, Rozporządzenia CRR oraz aktami wykonawczymi do Rozporządzenia CRR.

Fundusze własne Banku stanowią, po odpowiednich odliczeniach sumę kapitału Tier I i kapitału Tier II. Kapitał Tier I stanowi kapitał podstawowy Tier I

Kapitał podstawowy Tier I obejmował:

- 1) fundusz udziałowy,
- 2) fundusz zasobowy,
- 3) fundusz z aktualizacji wyceny w ramach skumulowanych innych całkowitych dochodów.

Bank pomniejszył kapitał podstawowy Tier I o:

- a) kwotę wartości niematerialnych i prawnych,
- b) wartość korekty AVA (z ang. additional valuation adjustment) stanowiącej 0,1% sumy wartości instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży.

Kapitał Tier II stanowiły kapitały pozyskane przez Bank w celu wzmocnienia kapitałowego, tj. zobowiązania podporządkowane, obejmujące obligacje wyemitowane przez Bank.

Wartość funduszy własnych na dzień 31 grudnia 2020 r. wyniosła 60 178 210 zł.

Poniższe zestawienie przedstawia informację na temat poziomu poszczególnych pozycji funduszy własnych Banku w okresie przejściowym według stanu na dzień 31.12.2020 r.

Struktura funduszy własnych

Rodzaj funduszu	Stan na 31.12.2020r. (w zł)
Fundusze własne ogółem dla łącznego współczynnika kapitałowego	60 178 210
Kapitał Tier I	44 255 983
Kapitał podstawowy CET1	44 255 983
Fundusz udziałowy	44 165 697
Zyski zatrzymane (za zgodą KNF)	0
Kapitał zasobowy	166 600
Skumulowane inne całkowite dochody (powiększone z tytułu kapitału z aktualizacji wyceny instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży)	153 108 32 764
(-) Inne wartości niematerialne i prawne	-226 404
(-) Korekta wartości AVA (0,1% sumy wartości instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży)	- 3 018
Dodatkowy kapitał podstawowy (AT1)	0

Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale dodatkowym Tier I podlegających zasadzie praw nabytych (obligacje zaliczane do funduszy własnych na podstawie uchwały KNF 314/2009)	0
Inne pozycje lub korekty kapitału dodatkowego Tier I - nie ujęte powyżej	0
Kapitał Tier II	15 922 227
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	15 922 227

Opis podstawowych składników funduszy własnych (art. 437 ust. 1 CRR)

Kapitał podstawowy Tier I

1. Fundusz udziałowy

W związku z wdrożeniem wymaganych zmian umożliwiających traktowanie udziałów członkowskich jako kapitał wieczysty, Bank zaliczył wniesione i opłacone udziały do 28.06.2013 r. oraz po 28.06.2013 r. (zaliczone do funduszu udziałowego za zgodą KNF) do kapitału podstawowego Tier I. Wartość funduszu udziałowego zaliczanego do kapitału podstawowego Tier I na 31.12.2020 r. wynosi 44 165 697 zł.

Wartość ta zawiera się w pozycji XII w Pasywach.

2. Kapitał zasobowy tworzony jest w wyniku corocznych uchwał Zebrania Przedstawicieli o podziale zysku oraz wpłat przez członków wpisowego. Uchwały Zebrania Przedstawicieli zdecydowały o pozostawieniu części lub całości zysków wypracowanych w Banku zgodnie ze statutem. W 2020 roku, z uwagi na nadwyżkę bilansową wypracowaną w okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r., fundusz zasobowy został zasilony kwotą 3 700 zł oraz kwotą 2 000 zł z wpłat wpisowego wniesionych przez członków. Na 31.12.2020 r. wartość funduszu zasobowego wynosiła 166 600 zł (w sprawozdaniu finansowym za 2020 rok pozycja XII w Pasywach).

Zgodnie z rekomendacją Zarządu Banku Zebranie Przedstawicieli Uchwałą nr 11/2020 z 29.07.2020 r. w sprawie podziału nadwyżki bilansowej za 2019 rok dokonało jej podziału zgodnie z § 1 wymienionej uchwały, tj.:

- 3 700,00 zł (słownie: trzy tysiące siedemset złotych) przeznaczono na zwiększenie funduszu zasobowego Banku,
- 2 145 902,70 zł (słownie dwa miliony sto czterdzieści pięć tysięcy dziewięćset dwa złote 70 groszy) przeznaczono na odbudowę funduszu udziałowego Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie.

3. Wartości niematerialne i prawne

Wartości niematerialne i prawne stanowią odliczenie od pozycji kapitału podstawowego Tier I w wysokości 226 404 zł; w sprawozdaniu finansowym za 2020 rok wartość ta (jako wartość dodatnia) zawiera się w pozycji XIII w Aktywach.

4. Korekta wartości AVA (0,1% sumy wartości instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży, tj. wartości z pozycji VII pkt.2 aktywów) w wysokości 3 018 zł.

5. Skumulowane inne całkowite dochody

W pozycji skumulowane inne całkowite dochody zaprezentowano fundusz z aktualizacji wyceny, który na 31.12.2020 r. stanowił kwotę 153 108 zł, po powiększeniu o kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży stanowiący wartość 32 764 zł), pozycja XIV w Pasywach.

Kapitał Tier II

W kapitale Tier II zgodnie z art. 62 Rozporządzenia CRR w pozycji Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II

zaprezentowano obligacje serii BSC0621, serii BSC0927 oraz serii BSC1114, które po uzyskaniu zgody Komisji Nadzoru Finansowego zostały zaliczone do funduszy własnych na zasadach zobowiązań podporządkowanych (w tym amortyzowane zgodnie z art. 64 Rozporządzenia CRR obligacje serii BSC0621 i serii BSC1114).

Wartość zobowiązań podporządkowanych wyniosła 15 922 227 zł; w sprawozdaniu finansowym wykazane w pozycji VI w Pasywach jako „Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych”.

Główne cechy instrumentów kapitałowych ujmowanych w funduszach własnych Udziały

Wg stanu na 31.12.2020 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość nominalna 1 udziału (w zł)	Ilość zadeklarowanych udziałów wg stanu na 31.12.2020 r.	w tym zadeklarowanych na 28.06.2013 r.	Fundusz udziałowy wg stanu na 31.12.2020 r. (w zł)	w tym fundusz udziałowy wpłacony do 28.06.2013 r. (w zł)
1	osoby prawne	500	1 623	1 620	811 500	810 000
2	osoby fizyczne	500	108 705	107 890	54 352 500	53 945 000

Wg stanu na 23.06.2021 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość nominalna 1 udziału (w zł)	Ilość zadeklarowanych udziałów wg stanu na 23.06.2021 r.	w tym zadeklarowanych na 28.06.2013 r.	Fundusz udziałowy wg stanu na 23.06.2021 r. (w zł)	w tym fundusz udziałowy wpłacony do 28.06.2013 r. (w zł)
1	osoby prawne	500	2 158	1 620	811 500	810 000
2	osoby fizyczne	500	108 715	107 890	54 353 000	53 945 000

*wartość funduszu udziałowego zaliczanego do funduszy własnych dla obliczania współczynników kapitałowych przedstawiono w Tabeli „Struktura funduszy własnych” i „Fundusze własne wykorzystywane dla obliczenia współczynników kapitałowych”.

Zgodnie z Rozporządzeniem CRR Bank do funduszy własnych zaliczał udziały zadeklarowane i opłacone do 28.06.2013 r., zgodnie z Rozporządzeniem CRR wskutek wdrożenia w Banku wymaganych zmian umożliwiających traktowanie udziałów członkowskich jako kapitał wieczysty oraz udziały zadeklarowane i opłacone po 28.06.2013 r. po uzyskaniu zgody Komisji Nadzoru Finansowego. Po wejściu w życie Rozporządzenia (UE) 2019/876 z dnia 20 maja 2019 r. zmieniającego Rozporządzenie CRR, jeżeli Bank zaliczył już do funduszy własnych udziały opłacone po dacie 28 czerwca 2013 roku za zgodą KNF to dla kolejnych udziałów zalicza je do funduszy własnych po poinformowaniu o tym zamiarze KNF przynajmniej z 30-dniowym wyprzedzeniem, pod warunkiem, że ogół przepisów ustalających konstrukcję i funkcjonowanie tych udziałów, od ostatniej zgody KNF nie uległy zmianie (np. nie uległa zmiana wysokość jednostki udziałowej).

Główne cechy instrumentów kapitałowych - obligacje własne

1	Emitent	Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie
2	Unikatowy identyfikator (np. CUSIP, ISIN lub identyfikator Bloomberg dla ofert na rynku niepublicznym)	PLPBSC000024
		PLPBSC000032
		PLPBSC000040

3	Prawo lub prawa właściwe, którym podlega instrument	polskie
	<i>Ujmowanie w kapitale regulacyjnym (w tys. zł)</i>	15 922,23
4	Zasady przejściowe określone w rozporządzeniu CRR (w tys. zł)	nie dotyczy
5	Zasady określone w rozporządzeniu CRR obowiązujące po okresie przejściowym	nie dotyczy
6	Kwalifikowane na poziomie jednostkowym lub (sub-)skonsolidowanym/na poziomie jednostkowym oraz (sub-)skonsolidowanym	poziom jednostkowy
7	Rodzaj instrumentu (rodzaje określone przez każdy system prawny)	obligacje podporządkowane
8	Kwota uznana w kapitale regulacyjnym (waluta w mln zł, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)	Kwota uznana w kapitale regulacyjnym wynosi 15,92 mln zł, w tym seria BSC0621 – 0,76 mln zł, seria BSC0927 – 11,09 mln zł, seria BSC1124 – 4,07 mln zł
9	Wartość nominalna instrumentu (w mln zł)	Seria BSC0621 – 8 mln zł Seria BSC0927 - 11,09 mln zł Seria BSC1124 – 5,22 mln zł
9a	Cena emisyjna (w mln zł)	Seria BSC0621 – 8 mln zł Seria BSC0927 - 11,09 mln zł Seria BSC1124 – 5,22 mln zł
9b	Cena wykupu (w mln zł)	Seria BSC0621 – 8 mln zł Seria BSC0927 - 11,09 mln zł Seria BSC1124 – 5,22 mln zł
10	Klasyfikacja księgową	zobowiązanie - koszt amortyzowany
11	Pierwotna data emisji	22.06.2011
		14.09.2012
		27.11.2014
12	Wieczyste czy terminowe	terminowe
13	Pierwotny termin zapadalności	22.06.2021
		14.09.2027
		26.11.2024
14	Opcja wykupu na żądanie emitenta podlegająca wcześniejszemu zatwierdzeniu przez organy nadzoru	tak
15	Termin wykupu opcjonalnego, terminy wykupu warunkowego oraz kwota wykupu	wykup w całości lub proporcjonalnej części obligacji w ostatnim dniu roboczym miesiąca następującego po miesiącu uzyskania zgody KNF na wycofanie środków z obligacji, nie wcześniej niż po upływie 5 lat od daty emisji
16	Kolejne terminy wykupu, jeżeli	nie dotyczy

	dotyczy	
	<i>Kupony / dywidendy</i>	
17	Stała lub zmienna dywidenda / stały lub zmienny kupon	Stopa zmienna
18	Kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	WIBOR 6M + marża 3%
		WIBOR 6M + marża 3,5%
		WIBOR 6M + marża 3%
19	Istnienie zapisanych praw do niewypłacenia dywidendy	nie dotyczy
20a	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem terminu)	obowiązkowe
20b	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem kwoty)	obowiązkowe
21	Istnienie opcji z oprocentowaniem rosnącym lub innej zachęty do wykupu	nie
22	Nieskumulowane czy skumulowane	niekumulacyjny
23	Zamienne czy niezamienne	niezamienne
24	Jeżeli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące zamianę	nie dotyczy
25	Jeżeli zamienne, w pełni czy częściowo	nie dotyczy
26	Jeżeli zamienne, wskaźnik konwersji	nie dotyczy
27	Jeżeli zamienne, zamiana obowiązkowa czy opcjonalna	nie dotyczy
28	Jeżeli zamienne, należy określić rodzaj instrumentu, na który można dokonać zamiany	nie dotyczy
29	Jeżeli zamienne, należy określić emitenta instrumentu, na który dokonuje się zamiany	nie dotyczy
30	Odpisy obniżające wartość	nie
31	W przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość	nie dotyczy
32	W przypadku odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo	nie dotyczy
33	W przypadku odpisu obniżającego wartość, trwale czy tymczasowo	nie dotyczy
34	W przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wartość	nie dotyczy

35	Pozycja w hierarchii podporządkowania w przypadku likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośrednio uprzywilejowanego w odniesieniu do danego instrumentu)	nie dotyczy
36	Niezgodne cechy przejściowe	nie dotyczy
37	Jeżeli tak, należy określić niezgodne cechy	nie dotyczy

Informacja na temat funduszy własnych wg stanu na 31.12.2020 r. w odniesieniu do Rozporządzenia CRR

Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) Nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z Rozporządzeniem CRR, w poniższym zestawieniu zaprezentowano informacje na temat charakteru i kwot poszczególnych pozycji funduszy własnych wykorzystywanych do obliczenia współczynników kapitałowych na 31.12.2020 r. Zakres ujawnień ograniczono do pozycji niezerowych.

Fundusze własne wykorzystywane dla obliczenia współczynników kapitałowych.

Kapitał podstawowy Tier 1: instrumenty i kapitały rezerwowe		(A)	(B)
		Kwota w dniu ujawnienia (w tys. zł)	Odniesienie do artykułu Rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (CRR)
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	44 166	Art. 26 ust. 1, art. 27, 28, 29, wykaz EUNB o którym mowa w art. 26 ust. 3
	w tym instrumenty typu I	44 166	Wykaz EUNB o którym mowa w art. 26 ust. 3
2	Zyski zatrzymane	0	Art. 26 ust. 1 lit. c)
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	320	Art. 26 ust. 1
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	44 485	suma wierszy 1-3

Kapitał podstawowy Tier I: korekty regulacyjne

7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	-3	Art. 34, art. 105
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-226	Art. 36 ust. 1 lit. b) Art. 37, art. 472 ust. 4
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-229	suma wierszy 7-8

29	Kapitał podstawowy Tier I	44 256	Suma wierszy 6 i 28
33	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 4, i powiązane ažio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału dodatkowego Tier I	0	Art. 486 ust. 3
36	Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	0	wartość z wiersza 33

Kapitał dodatkowy Tier 1: korekty regulacyjne

43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I	0	0
44	Kapitał dodatkowy Tier I	0	wiersz 36 minus wiersz 43
45	Kapitał Tier 1 (kapitał Tier 1 = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	44 256	suma wierszy 29 i 44

Kapitał Tier II: instrumenty i rezerwy

46	Instrumenty kapitałowe i powiązane ažio emisyjne	15 922	Art. 62, 63
47	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 5 i powiązane ažio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału Tier II	0	Art. 486 ust. 4
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	15 922	suma wierszy 46 i 47

Kapitał Tier II: korekty regulacyjne

57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	0	0
58	Kapitał Tier II	15 922	wiersz 51 minus wiersz 57
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	60 178	suma wierszy 45 i 58
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	461 310	

Współczynniki i bufory kapitałowe

61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	9,59%	Art. 92 ust. 2 lit. a), art. 465
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	9,59%	Art. 92 ust. 2 lit. b), art. 465

63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	13,05%	Art. 92 ust. 2 lit. c)
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	2,500%	Dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 128, 129, 130
65	w tym: - wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	2,500%	
66	w tym: - wymóg bufora ryzyka systemowego	0,000%	

VI. Bufory kapitałowe

Na dzień 31.12.2020 r. Bank zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 5 sierpnia 2016r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym nie miał obowiązku wyliczania bufora antycyklicznego, natomiast wyznaczał poziom bufora zabezpieczającego.

Na dzień 31.12.2020 r. łączna kwota ekspozycji na ryzyko wynosi 461 310 374 zł, wymagana wartość bufora zabezpieczającego to 11 532 759 zł, natomiast bufora ryzyka systemowego 0,00 zł.

VII. Wskaźnik globalnego znaczenia systemowego

Na dzień 31.12.2020 r. Bank nie należał do banków systemowo ważnych.

VIII. Wymogi kapitałowe

1. Bank oblicza wymogi kapitałowe zgodnie z Rozporządzeniem CRR, szczegółowy sposób wyliczania regulacyjnych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych ryzyk regulują obowiązujące w Banku Zasady wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko.
2. Bank stosuje następujące metody wyliczania regulacyjnych wymogów kapitałowych:
  - 1) Metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
  - 2) Metodę wskaźnika bazowego w zakresie ryzyka operacyjnego,
  - 3) Metodę de minimis w zakresie ryzyka walutowego.
3. Bank stosuje obliczanie wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego związanego z ekspozycjami wobec MŚP, stosując współczynnik wsparcia, o którym mowa w art. 501 Rozporządzenia CRR.
Wartość aktywów ważonych ryzykiem obliczonych dla ekspozycji wobec małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), zaliczonych do ekspozycji wobec przedsiębiorstw, ekspozycji detalicznych lub ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na

nieruchomościach (z wyłączeniem ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązań), Bank dodatkowo mnoży przez współczynnik wsparcia szczegółowo opisany w § 6 ust 8 Zasad wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie.

4. Poniższa tabela przedstawia kwoty stanowiące 8% kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia wobec MŚP dla każdej z kategorii ekspozycji wg stanu na 31.12.2020 r., co daje łącznie wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe:

Lp.	Wyszczególnienie	Wymóg kapitałowy na 31.12.2020r. (w zł)
	Aktywa razem	32 700 455
1	Aktywa o wadze ryzyka 0%	0
2	Aktywa o wadze ryzyka 20%	1 800 869
3	Aktywa o wadze ryzyka 35%	231 318
4	Aktywa o wadze ryzyka 50%	34 194
5	Aktywa o wadze ryzyka 75%	9 301 454
6	Aktywa o wadze ryzyka 100%	6 609 441
7	Aktywa o wadze ryzyka 150%	12 457 234
8	Aktywa o wadze ryzyka 250%	2 265 945

Zestawienie aktywów ważonych ryzykiem ogółem

Zestawienie aktywów ważonych ryzykiem dla poszczególnych kategorii ekspozycji

Lp.	Kategoria ekspozycji	Wymóg kapitałowy na 31.12.2020r. (w zł)
1	ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0
2	ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	1 275 308
3	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	43 283
4	ekspozycje wobec instytucji	516 472
5	ekspozycje wobec przedsiębiorstw	371 006
6	ekspozycje detaliczne	9 301 454
7	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	1 328 821
8	ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	15 343 096
9	ekspozycje kapitałowe	306 163
10	inne pozycje	4 214 852
	RAZEM	32 700 455

5. Punktem wyjściowym dla obliczenia kapitału wewnętrznego jest wymóg regulacyjny z tytułu ryzyk wskazanych w ust. 2.
6. Następnie Bank oblicza kapitał wewnętrzny na wymienione w ust. 2 ryzyka a także na pozostałe ryzyka zidentyfikowane w Banku jako istotne zgodnie z obowiązującymi w Banku Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego.

7. Kapitał wewnętrzny stanowi sumę regulacyjnego wymogu kapitałowego, dodatkowych wymogów kapitałowych na ryzyka objęte wymogiem regulacyjnym oraz wewnętrznych wymogów kapitałowych na pozostałe istotne rodzaje ryzyka zidentyfikowane w procesie oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP). Bank identyfikuje także tzw. ryzyka trudnomierzalne, dla których trudno zbudować ilościowe lub jakościowe miary, oddające w sposób prawidłowy poziom tych ryzyk; do ryzyk trudnomierzalnych Bank zalicza ryzyko braku zgodności i ryzyko utraty reputacji.
8. Poniższe zestawienie przedstawia poziom regulacyjnego i wewnętrznego wymogu kapitałowego na poszczególne rodzaje ryzyka wg stanu na 31.12.2020 r.:

Zestawienie regulacyjnego i wewnętrznego wymogu kapitałowego

Lp.	Wyszczególnienie	Wymóg kapitałowy (w zł)
1.	Ryzyko kredytowe	32 700 455
2.	Ryzyko walutowe	0
3.	Ryzyko operacyjne	4 204 375
Razem wymóg regulacyjny		36 904 830
4.	Ryzyko kredytowe w tym:	3 062 062
	1) z tytułu pogorszenia jakości portfela kredytowego	3 062 062
	2) ryzyko koncentracji	0
5.	Ryzyko walutowe	0
6.	Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	3 492 327
7.	Ryzyko płynności i finansowania	0
8.	Ryzyko kapitałowe	181 371
9.	Ryzyko bancassurance	0
10.	Ryzyko strategiczne	2 068 375
Razem dodatkowy/wewnętrzny wymóg kapitałowy		8 804 135
Wewnętrzny wymóg kapitałowy (łącznie wymóg regulacyjny i wymóg dodatkowy/wewnętrzny)		45 708 965

IX. Ryzyko kredytowe

1. Zgodnie z Instrukcją Monitoringu należność przeterminowana to niespłacona w terminie określonym w umowie o kredyt należność Banku.
2. Za ekspozycję nieobsługiwaną uznaje się ekspozycję, która spełnia jedno z poniższych kryteriów:
  - 1) istnienie zaległości przeterminowanych w spłacie kapitału lub odsetek przekraczających 90 dni,
  - 2) szacowane małe prawdopodobieństwo wywiązania się w całości przez dłużnika ze zobowiązań bez konieczności realizacji zabezpieczenia niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub liczby dni przeterminowania,
  - 3) przeklasyfikowanie ekspozycji do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe”, „stracone” z innych tytułów, niż opisane powyżej.
3. Za ekspozycje restrukturyzowane uznaje się następujące ekspozycje, w odniesieniu do których podjęto działania restrukturyzacyjne:

- 1) ekspozycje, w przypadku których ze względu na trudności finansowe, skutkujące brakiem spełnienia warunków umowy zastosowano zmiany pierwotnych założeń spłaty kredytu lub inne ułatwienia,
  - 2) ekspozycje refinansujące, udzielane w celu całkowitej lub częściowej spłaty innych zobowiązań, których dłużnik nie mógł spłacić na pierwotnie ustalonych warunkach,
  - 3) ekspozycje dłużników, którzy skorzystali z klauzul umownych, umożliwiających zmianę warunków spłaty zobowiązania, a które to ekspozycje byłyby przeterminowane, co najmniej 30 dni gdyby nie skorzystano z klauzul.
4. Należnościami zagrożonymi są w Banku należności zaliczone do sytuacji poniżej standardu, wątpliwej i straconej zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 roku w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (definicja dla celów rachunkowości).
5. Bank wyznacza rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące na należności zgodnie ze wskazanym powyżej Rozporządzeniem Ministra Finansów.
- W szczególności rezerwy celowe i odpisy aktualizujące tworzone są w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:
- 1) kategorii „normalne” – w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych,
  - 2) kategorii „pod obserwacją”,
  - 3) grupy „zagrożone” – w tym do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe” lub „stracone”.

Rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi wynikającymi z pożyczek i kredytów detalicznych, zaklasyfikowanymi do kategorii „normalne” tworzy się w wysokości co najmniej wymaganego poziomu rezerw i odpisu aktualizującego, stanowiącego 1,5% podstawy tworzenia rezerw celowych oraz odpisu aktualizującego.

Rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi zaklasyfikowanymi do kategorii „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone” tworzy się na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, jednak w wysokości co najmniej wymaganego poziomu rezerw oraz odpisu aktualizującego, stanowiącego w relacji do podstawy tworzenia rezerw celowych i odpisu aktualizującego:

- 1) 1,5 % – w przypadku kategorii „pod obserwacją”,
- 2) 20 % – w przypadku kategorii „poniżej standardu”,
- 3) 50 % – w przypadku kategorii „wątpliwe”,
- 4) 100 % – w przypadku kategorii „stracone”.

Rezerwy celowe oraz odpis aktualizujący tworzy się, aktualizuje co do wysokości oraz rozwiązuje najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca.

Ekspozycje kredytowe klasyfikuje się na podstawie:

- 1) kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek w odniesieniu do:
  - Ekspozycji kredytowych wobec Skarbu Państwa,
  - Ekspozycji kredytowych wobec osób fizycznych, udzielonych na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego,
- 2) w odniesieniu do pozostałych ekspozycji kredytowych, dwóch niezależnych od siebie kryteriów:
  - terminowości spłaty kapitału lub odsetek,
  - sytuacji ekonomiczno – finansowej dłużnika.

Ocena sytuacji ekonomiczno – finansowej dłużnika, odpowiednio do jego statusu, uwzględnia:

- 1) Mierniki ilościowe, do których zalicza się zwłaszcza:

- Wskaźniki rentowności (np. rentowność sprzedaży, stopa zwrotu z zaangażowanego kapitału, stopa zwrotu z aktywów),
  - Wskaźniki płynności (np. szybkiej, bieżącej),
  - Wskaźniki sprawności działania (np. rotacja należności i zobowiązań krótkoterminowych),
  - Wskaźniki zadłużenia (np. pokrycie majątku trwałego kapitałem własnym),
- 2) Mierniki jakościowe, do których zalicza się zwłaszcza:
- Pozycję rynkową,
  - Jakość zarządzania,
  - Okres współpracy z Bankiem,
  - Jakość zabezpieczenia kredytu

Podstawę tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi, zakwalifikowanymi do kategorii "pod obserwacją" lub grupy "zagrożone", można pomniejszyć, zgodnie z zasadami wymienionymi w Rozporządzeniu.

6. Bank ustala korekty wartości według efektywnej stopy procentowej. Według efektywnej stopy procentowej na przychody odsetkowe rozlicza się:

- 1) Prowizje za udzielenie kredytów i pożyczek,
- 2) Prowizje za aneksy zmieniające dotychczasowe warunki kredytowania
- 3) Prowizje rekompensacyjne w przypadku przedterminowej spłaty zobowiązań wynikających z umowy kredytowej.

W przypadku kredytów odnawialnych prowizje rozliczane są w czasie metodą liniową. Prowizje te rozliczane są na poczet przychodów odsetkowych, jednakże nie stanowią podstawy do korygowania wartości ekspozycji kredytowych.

7. Bank w swoich analizach przyjmuje następujący podział na obszary geograficzne: Każde województwo stanowi odrębny obszar geograficzny.

Rynkiem docelowym Banku jest województwo mazowieckie ze szczególnym uwzględnieniem powiatów, w których Bank posiada swoje oddziały i powiatami ościennymi. Bank dla ekspozycji kredytowych poza rynkiem docelowym ustalił limit zaangażowania redukujący ryzyko kredytowe.

8. Łączna kwota ekspozycji według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) na dzień 31.12.2020 r. oraz średnia łączna kwota ekspozycji według wyceny bilansowej na podstawie stanów kwartalnych z okresu 31.12.2020 r. - 31.12.2020 r. /bez uwzględniania skutków ograniczania ryzyka kredytowego/, w podziale na kategorie ekspozycji przedstawia poniższe zestawienie:

Kategorie ekspozycji

Lp.	Kategoria ekspozycji	Wartość ekspozycji na 31.12.2020r. (w zł)	Średnia kwota ekspozycji w 2020r. (w zł)
1	ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	180 654 142	189 891 603
2	ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	78 856 773	62 002 102
3	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	1 993 022	2 162 860
4	ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	-	-

5	ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	-	-
6	ekspozycje wobec instytucji	32 509 397	25 485 332
7	ekspozycje wobec przedsiębiorstw	6 932 832	6 964 020
8	ekspozycje detaliczne	204 402 679	208 652 443
9	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	27 244 572	57 913 708
10	ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	140 611 455	109 992 040
11	pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	-	-
12	ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	-	-
13	pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	-	-
14	ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	-	-
15	ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	-	-
16	ekspozycje kapitałowe	3 827 035	3 827 035
17	inne pozycje	43 009 607	43 349 292
	RAZEM	720 041 514	710 240 436

Bank uznał, iż istotną kategorią ekspozycji kredytowych, jest kategoria ekspozycje detaliczne, z uwagi na najwyższy (28,39%) udział tej kategorii w aktywach ogółem, powiększonych o udzielone zobowiązania pozabilansowe netto wg stanu na 31.12.2020 r. oraz jednocześnie najwyższy udział średniej kwoty tej ekspozycji (29,38%) w 2020 roku.

9. Struktura zaangażowania Banku wobec poszczególnych sektorów gospodarki w rozbiciu na sektory:

1) Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora finansowego według stanu na dzień 31.12.2020 r. przedstawia poniższa tabela:

Ekspozycje kredytowe wg wartości nominalnej oraz zobowiązania pozabilansowe wobec sektora finansowego

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w zł
1.	Pozostałe instytucje sektora finansowego	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
	Razem zaangażowanie w sektorze finansowym	0

2) Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego według stanu na dzień 31.12.2020 r. przedstawia poniższa tabela:

Ekspozycje kredytowe wg wartości nominalnej oraz zobowiązania pozabilansowe wobec sektora niefinansowego

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w zł
1.	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	138 661 266 29 282 400 14 438 688 94 940 178
2.	Przedsiębiorcy indywidualni Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	73 570 588 31 080 505 7 107 249 35 382 834
3.	Osoby prywatne Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	76 353 039 54 037 740 4 454 055 17 861 244
4.	Rolnicy indywidualni Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	119 393 272 92 086 118 8 776 008 18 531 146
5.	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	629 921 143 921 486 000 0,00
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym		408 608 086

W sektorze niefinansowym najwięcej ekspozycji kredytowych wykazywane jest w stosunku do przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni i rolników indywidualnych. Pozycje te stanowią odpowiednio 33,94% oraz 29,22% zaangażowania z tytułu ekspozycji kredytowych.

3) Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora budżetowego według stanu na dzień 31.12.2020 r. przedstawia poniższa tabela:

Ekspozycje kredytowe wg wartości nominalnej oraz zobowiązania pozabilansowe wobec sektora budżetowego

Wyszczególnienie	Wartość w zł
Należności normalne	78 852 454
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	2 864 672
Razem zaangażowanie w sektorze budżetowym	81 717 126

10. Strukturę geograficzną ekspozycji według stanu na dzień 31.12.2020 r. przedstawia poniższa tabela:

Podział geograficzny ekspozycji kredytowych wg wartości bilansowej netto oraz zobowiązań pozabilansowych netto

Lp.	Obszary geograficzne	Kwota w zł
1.	Woj. dolnośląskie	5 631 637
2.	Woj. kujawsko-pomorskie	13 151 830
3.	Woj. lubelskie	1 658 000
4.	Woj. lubuskie	0
5.	Woj. mazowieckie	376 519 070
6.	Woj. małopolskie	1 384 158
7.	Woj. opolskie	0
8.	Woj. podkarpackie	0
9.	Woj. podlaskie	6 969
10.	Woj. pomorskie	87 295
11.	Woj. warmińsko-mazurskie	51 563 196
12.	Woj. wielkopolskie	1 332 293
13.	Woj. zachodniopomorskie	
14.	Woj. śląskie	325 231
15.	Woj. świętokrzyskie	0
16.	Woj. łódzkie	2 274 050
	RAZEM	453 933 729

Podział geograficzny ekspozycji kredytowych wg wartości bilansowej netto oraz zobowiązań pozabilansowych netto, których dotyczy niewykonanie zobowiązania /bez uwzględniania skutków ograniczania ryzyka kredytowego/

Lp.	Obszary geograficzne (województwa)	Kwota w zł
1.	dolnośląskie	2 047 724
2.	kujawsko-pomorskie	5 076 403
3.	lubelskie	58 000
4.	lubuskie	-
5.	mazowieckie	107 195 160
6.	małopolskie	1 149 199
7.	opolskie	-
8.	podkarpackie	-
9.	podlaskie	-
10.	pomorskie	-
11.	warmińsko-mazurskie	24 924 122
12.	wielkopolskie	-
13.	zachodniopomorskie	-
14.	śląskie	-
15.	świętokrzyskie	-
16.	łódzkie	160 847
	RAZEM	140 611 455

Bank przyjmuje, iż obszar geograficzny, który stanowi największy udział w łącznej kwocie ekspozycji kredytowych wyznacza istotny obszar geograficzny. Do istotnych obszarów geograficznych zaliczane są zatem:

- woj. mazowieckie.

11. Strukturę zaangażowania Banku w poszczególnych branżach według stanu na dzień 31.12.2020 r. przedstawia poniższa tabela:

Zestawienie ekspozycji kredytowych oraz zobowiązań pozabilansowych wg wartości bilansowej netto oraz zobowiązań pozabilansowych netto na branże:

Lp.	Branże	Wartość w zł
1.	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	73 063 743
2.	Budownictwo	46 636 723
3.	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1 456 579
4.	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją. Pozostała działalność usługowa.	617 974
5.	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca.	10 986 194
6.	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	41 246 293
7.	Edukacja	806 627
8.	Górnictwo i wydobywanie	2 049 072
9.	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	37 684 702
10.	Inne	5 944 858
11.	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	16 034 068
12.	Przetwórstwo przemysłowe	9 396 325
13.	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	133 143 542
14.	Transport i gospodarka magazynowa. Informacja i komunikacja	5 088 922
15.	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją.	2 125 483
	Razem zaangażowanie Banku	386 281 105

Zestawienie ekspozycji kredytowych wg wartości bilansowej netto oraz zobowiązań pozabilansowych netto w podziale na branże, których dotyczy niewykonanie zobowiązania/bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego/

Lp.	Branże	Wartość w zł
1.	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	-
2.	Budownictwo	35 766 702
3.	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1 287 966
4.	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją; Pozostała działalność usługowa	-
5.	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości; Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1 581 714
6.	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	39 524 895
7.	Edukacja	-
8.	Górnictwo i wydobywanie	-

9.	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	8 006 464
10.	Inne	-
11.	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	6 423 176
12.	Przetwórstwo przemysłowe	5 395 184
13.	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	30 982 351
14.	Transport i gospodarka magazynowa; Informacja i komunikacja	418 989
15.	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	324 383
Razem zaangażowanie Banku		129 711 824

Bank przyjmuje, iż branża, która stanowi największy udział w łącznej kwocie ekspozycji kredytowych wyznacza istotną klasę branż. Gospodarstw domowych nie traktuje się jako osobnej branży, stąd też wartość ekspozycji w tym punkcie nie podlega ocenie z punktu widzenia istotności branży. Do istotnych branż zaliczane są zatem:

Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo oraz Budownictwo.

12. Strukturę ekspozycji według okresów zapadalności według stanu na dzień 31.12.2020 r. przedstawia poniższa tabela:

Zestawienie ekspozycji kredytowych w podziale na okresy zapadalności

a'vista	100 468 619
1-30 dni	7 774 440
1-3 m-cy	10 554 622
3-6 m-cy	13 178 175
6-12 m-cy	27 233 760
1-3 lat	85 194 417
3-5 lat	60 464 513
5-10 lat	100 298 662
10-20 lat	53 562 906
Powyżej 20 lat	5 437 172
Razem zaangażowanie Banku	464 167 286

13. Strukturę należności zagrożonych w rozbiciu na istotne branże (zgodnie z przyjętym kryterium istotności) oraz istotne regiony geograficzne (zgodnie z przyjętym kryterium istotności) według stanu na dzień 31.12.2020 r. przedstawia poniższa tabela:

Zestawienie należności zagrożonych

Wyszczególnienie	Wartość w zł
Należności zagrożone	169 580 074
Saldo rezerw celowych na koniec okresu	71 866 979
Saldo korekt wartości na koniec okresu	330 514
Należności poniżej standardu	35 720 552
Saldo rezerw celowych na koniec okresu	693 089
Saldo korekt wartości na koniec okresu	103 243
Należności wątpliwe	22 406 273

Saldo rezerw celowych na koniec okresu	809 997
Saldo korekt wartości na koniec okresu	133 534
Należności stracone	111 453 249
Saldo rezerw celowych na koniec okresu	70 363 893
Saldo korekt wartości na koniec okresu	96 737

Zestawienie należności zagrożonych dla branży rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo

Wyszczególnienie	Wartość w zł
Należności zagrożone	40 432 774
Saldo rezerw celowych na koniec okresu	14 382 410
Saldo korekt wartości na koniec okresu	142 599
Należności poniżej standardu	1 565 976
Saldo rezerw celowych na koniec okresu	109 245
Saldo korekt wartości na koniec okresu	11 193
Należności wątpliwe	14 438 703
Saldo rezerw celowych na koniec okresu	427 118
Saldo korekt wartości na koniec okresu	89 752
Należności stracone	24 428 095
Saldo rezerw celowych na koniec okresu	13 846 047
Saldo korekt wartości na koniec okresu	41 654

Zestawienie należności zagrożonych dla woj. mazowieckiego

Wyszczególnienie	Wartość w zł
Należności zagrożone	140 799 477
Saldo rezerw celowych na koniec okresu	69 292 855
Saldo korekt wartości na koniec okresu	258 964
Należności poniżej standardu	19 419 202
Saldo rezerw celowych na koniec okresu	543 234
Saldo korekt wartości na koniec okresu	103 129
Należności wątpliwe	18 187 612
Saldo rezerw celowych na koniec okresu	809 997
Saldo korekt wartości na koniec okresu	93 257
Należności stracone	103 192 663
Saldo rezerw celowych na koniec okresu	67 939 624
Saldo korekt wartości na koniec okresu	62 578

14. Strukturę należności przeterminowanych, w rozbiciu na istotne branże (zgodnie z przyjętym kryterium istotności) oraz istotne regiony geograficzne (zgodnie z przyjętym kryterium istotności) według stanu na dzień 31.12.2020 r. przedstawiają poniższe tabele:

Zestawienie należności przeterminowanych

Wyszczególnienie	Wartość w zł
Należności przeterminowane	104 282 344
Saldo rezerw celowych na koniec okresu	69 491 613
Saldo korekt wartości na koniec okresu	47 475
Należności w sytuacji normalnej	0
Saldo rezerw celowych na koniec okresu	0
Saldo korekt wartości na koniec okresu	0
Należności pod obserwacją	0

Saldo rezerw celowych na koniec okresu	0
Saldo korekt wartości na koniec okresu	0
Należności poniżej standardu	307 509
Saldo rezerw celowych na koniec okresu	0
Saldo korekt wartości na koniec okresu	3 889
Należności wątpliwe	530 347
Saldo rezerw celowych na koniec okresu	0
Saldo korekt wartości na koniec okresu	1 177
Należności stracone	103 444 488
Saldo rezerw celowych na koniec okresu	69 491 613
Saldo korekt wartości na koniec okresu	42 409

Zestawienie należności przeterminowanych dla branży rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo

Wyszczególnienie	Wartość w zł
Należności przeterminowane	20 908 355
Saldo rezerw celowych na koniec okresu	13 709 879
Saldo korekt wartości na koniec okresu	29 206
Należności w sytuacji normalnej	0
Saldo rezerw celowych na koniec okresu	0
Saldo korekt wartości na koniec okresu	0
Należności pod obserwacją	0
Saldo rezerw celowych na koniec okresu	0
Saldo korekt wartości na koniec okresu	0
Należności poniżej standardu	0
Saldo rezerw celowych na koniec okresu	0
Saldo korekt wartości na koniec okresu	0
Należności wątpliwe	0
Saldo rezerw celowych na koniec okresu	0
Saldo korekt wartości na koniec okresu	0
Należności stracone	20 908 355
Saldo rezerw celowych na koniec okresu	13 709 879
Saldo korekt wartości na koniec okresu	29 206

Zestawienie należności przeterminowanych wg woj. mazowieckiego

Wyszczególnienie	Wartość w zł
Należności przeterminowane	98 720 061
Saldo rezerw celowych na koniec okresu	67 557 282
Saldo korekt wartości na koniec okresu	21 134
Należności w sytuacji normalnej	0
Saldo rezerw celowych na koniec okresu	0
Saldo korekt wartości na koniec okresu	0
Należności po obserwacji	0
Saldo rezerw celowych na koniec okresu	0
Saldo korekt wartości na koniec okresu	0
Należności poniżej standardu	307 509
Saldo rezerw celowych na koniec okresu	0
Saldo korekt wartości na koniec okresu	3 888
Należności wątpliwe	530 347
Saldo rezerw celowych na koniec okresu	0
Saldo korekt wartości na koniec okresu	1 177

Należności stracone	97 882 205
Saldo rezerw celowych na koniec okresu	67 557 282
Saldo korekt wartości na koniec okresu	16 069

15. Omówienie uzgodnienia zmian stanów korekt wartości i rezerw z tytułu ekspozycji zagrożonych:

- 1) Bank tworzy rezerwy oraz odpisy aktualizujące i korekty wartości z tytułu należności zagrożonych. Rezerwy i odpisy aktualizujące tworzone są zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 roku w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Ponadto Bank ustala korekty wartości według efektywnej stopy procentowej.
- 2) Według efektywnej stopy procentowej na przychody odsetkowe rozlicza się prowizje bezpośrednio związane z udzielonym kredytem o określonym terminie płatności poszczególnych rat kapitałowych i ustalonych zmianach oprocentowania.
- 3) Saldo początkowe na 01.01.2020 r.:

Saldo początkowe rezerw celowych i korekt wartości

Wyszczególnienie	Wartość w zł
Rezerwy celowe	74 605 952
Korekty wartości	2 048 345

- 4) Bank w roku 2020 nie dokonywał umorzeń ekspozycji kredytowych.
- 5) Kwota odzyskana w 2020 r. z kredytów wcześniej spisanych do ewidencji pozabilansowej z ekspozycji obsługiwanych przez Zespół Wierzytelności Trudnych zaliczona bezpośrednio do rachunku zysków i strat wynosiła 2 821 731,65 (kapitał - 2 821 281,81 zł, odsetki - 449,84 zł).
- 6) Kwoty odpisów albo rozwiązań na szacowane prawdopodobne straty na ekspozycjach w 2020 roku (zmniejszenie rezerw i korekt wartości ze znakiem ujemnym, zwiększenie rezerw i korekt wartości ze znakiem dodatnim):

Zmiany w stanach rezerw celowych i korekt wartości w 2020 r.

Wyszczególnienie zmian w 2020 roku	Wartość w zł
Zmiana rezerw	- 2 360 275
Zmiana korekt wartości	- 41 503

- 1) Saldo końcowe 31.12.2020 r.:

Saldo końcowe rezerw celowych i korekt wartości

Wyszczególnienie	Wartość w zł
Rezerwy celowe	72 245 677
Korekty wartości	2 006 842

X. Aktywa wolne od obciążeń

Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawienia dla potrzeb finansowania).

Wartość bilansowa aktywów w podziale na kategorie ekspozycji, całkowita, wolna od obciążeń kwota wartości bilansowej.

Formularz A – Aktywa					
		Wartość bilansowa aktywów obciążonych (w zł)	Wartość godziwa aktywów obciążonych (w zł)	Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń (w zł)	Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń (w zł)
		10	40	60	90
10	Aktywa instytucji zgłaszającej	3 398 055		686 120 713	
30	Instrumenty kapitałowe			3 827 035	3 827 035
40	Dłużne papiery wartościowe	3 018 000		177 636 142	177 636 142
120	Inne aktywa	380 055		504 657 536	
Formularz B – Zabezpieczenia otrzymane					
		Wartość godziwa obciążonych zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych	Wartość godziwa zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych dostępnych dla celów obciążenia		
		10	40		
130	Zabezpieczenia otrzymane przez instytucję zgłaszającą				
150	Instrumenty kapitałowe				
160	Dłużne papiery wartościowe	3 018 000			
230	Inne zabezpieczenia otrzymane (gwarancja SGB-Banku S.A)	380 055			
240	Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obligacje zabezpieczone lub papiery typu ABS				
Formularz C – Aktywa obciążone/zabezpieczenia otrzymane i powiązane zobowiązania					
		Ódpowiadające zobowiązania, zobowiązania warunkowe i udzielone pożyczki papierów wartościowych	Aktywa, zabezpieczenia otrzymane i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obciążone obligacje zabezpieczone i papiery typu ABS		
		10	30		
10	Wartość bilansowa wybranych zobowiązań finansowych				
D – Informacje o istotności obciążeń jeśli uznano za istotne					

XI. Ekspozycje kapitałowe

Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym /w wartości bilansowej/

Na dzień 31.12.2020 r. Bank nie posiadał portfela handlowego, z zastrzeżeniem posiadania obligacji Skarbu Państwa stanowiących pokrycie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (dalej „zabezpieczenie FOŚG”). Wynika to z wygaśnięcia z dniem 23.11.2018 r. umowy zrzeczenia z SGB-Bankiem S.A. i samodzielnego działania Banku (poza strukturami zrzeczeniowymi). Bank nabył obligacje Skarbu Państwa stanowiące zabezpieczenie FOŚG, w wartości nominalnej 3 000 tys. zł. Bank ujmuje te obligacje w bilansie w pozycji papiery wartościowe – instrumenty dłużne dostępne do sprzedaży.

Podział ekspozycji ze względu na cel nabycia (zyski kapitałowe, zapewnienie płynności, przyczyny strategiczne) według stanu na dzień 31.12.2020 roku:

L.p.	Rodzaj ekspozycji	Ilość akcji/ udziałów	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na zapewnienie płynności (w zł)	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na zabezpieczenie FOŚG (w zł)	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na przyjętą strategię (w zł)
1.	Akcje SGB – Banku S.A. w Poznaniu	3 600 000			3 600 000
2.	Akcje BPS S.A. w Warszawie	227 025			227 025
3.	Udziały Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych w Warszawie	1			10
4.	Bony pieniężne NBP		102 048 036		102 048 036
5.	Obligacje Skarbu Państwa			3 018 000	3 018 000
6.	Obligacje Skarbu Państwa		24 682 772		24 682 772
7.	Obligacje BGK		50 905 334		50 905 334
	RAZEM		177 636 142	3 018 000	184 481 177

Wycena aktywów i pasywów na dzień bilansowy dokonywana jest według zasad określonych w ustawie o rachunkowości, z uwzględnieniem odpowiednio przepisów rozporządzenia o rachunkowości banków oraz następujących zasad:

- 1) aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wycenia się według wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej zalicza się odpowiednio do przychodów lub kosztów z operacji finansowych, z zastrzeżeniem, że zobowiązanie, które ma zostać rozliczone przez przekazanie

instrumentu kapitałowego, którego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, należy wycenić według zamortyzowanego kosztu,

- 2) kredyty i pożyczki oraz inne należności banku, które nie zostały zaklasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, wycenia się według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej,
- 3) aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wycenia się według wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej odnosi się na fundusz z aktualizacji wyceny, do momentu wyłączenia aktywów finansowych z bilansu, w którym skumulowane skutki zmian wartości godziwej ujęte w funduszu z aktualizacji wyceny ujmuje się odpowiednio w przychodach lub kosztach finansowych; naliczone odsetki ujmuje się w przychodach z tytułu odsetek; należne dywidendy ujmuje się w przychodach z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, o zmiennej kwocie dochodu; w przypadku, w którym nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych, bank ujmuje skumulowane straty ujęte w funduszu z aktualizacji wyceny jako koszty finansowe z tytułu odpisów aktualizujących,
- 4) aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności wycenia się według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej,
- 5) akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych wycenia się według ceny nabycia, z uwzględnieniem odpisów aktualizujących,
- 6) akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych, które bank przeznacza do sprzedaży, wycenia się w wartości bilansowej albo w wartości godziwej, w zależności od tego, która z tych wartości jest niższa, z uwzględnieniem oszacowanych przez bank kosztów sprzedaży.

Wartości ekspozycji kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym przedstawia się następująco:

L.p.	Rodzaj ekspozycji	Ilość akcji/ udziałów	Wartość ekspozycji kapitałowych (w zł)	Rodzaj i charakter inwestycji
1.	Akcje SGB – Banku S.A. w Poznaniu	3 600 000	3 600 000	Papiery nie dopuszczone do obrotu regulowanego
2.	Akcje BPS S.A. w Warszawie	227 025	227 025	Papiery nie dopuszczone do obrotu regulowanego
3.	Udziały Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych w Warszawie	1	10	Papiery nie dopuszczone do obrotu regulowanego
4.	Bony pieniężne NBP		102 048 036	
5.	Obligacje Skarbu Państwa (stanowią zabezpieczenie FOŚG)*		3 018 000	Papiery dopuszczone do obrotu regulowanego
6.	Obligacje Skarbu Państwa		24 682 772	Papiery dopuszczone do obrotu regulowanego
7.	Obligacje BGK		50 905 334	Papiery dopuszczone do obrotu regulowanego
	RAZEM		184 481 177	

*uwzględniono obligacje Skarbu Państwa stanowiące pokrycie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, ponieważ nie mogą one być swobodnie wycofane.

XII. Korzystanie z ECAI

Na dzień 31.12.2020 r. Bank korzystał z ocen wiarygodności kredytowej uznanej zewnętrznej instytucji oceny wiarygodności kredytowej (External Credit Assessment Institutios - ECAI) stosownie do załącznika nr 1 do „Zasad wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie”.

Bank stosuje oceny jakości kredytowej dla rządu polskiego celem określenia wag ryzyka ekspozycjom wobec:

- 1) instytucji - jeżeli rezydualny termin ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące;
- 2) samorządów regionalnych lub władz lokalnych - jeżeli ekspozycja nie jest denominowana lub finansowana w walucie krajowej;
- 3) podmiotów sektora publicznego – jeżeli pierwotny termin zapadalności ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące.

Bank korzysta z ocen jakości kredytowej nadanych przez następujące zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej (ECAI):

- 1) Fitch Ratings;
- 2) Moody's Investors Service;
- 3) Standard and Poor's Ratings Services.

Bank uzależnia przyznanie wagi ryzyka od stopnia jakości kredytowej, który przypisano rządowi polskiemu wg następującej tabeli:

Stopień jakości kredytowej rządu polskiego	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka ekspozycji	20%	50%	100%	100%	100%	150%

Bank uzależnia stopień jakości kredytowej od oceny wiarygodności kredytowej w następujący sposób:

Stopień jakości kredytowej	Ocena wiarygodności kredytowej		
	Fitch Ratings	Moody's Investors Service	Standard and Poor's Global Ratings
1	AAA do AA	Aaa do Aa	AAA do AA
2	A	A	A
3	BBB	Baa	BBB
4	BB	Ba	BB
5	B	B	B
6	CCC, CC, C, RD, D	Caa, Ca, C	CCC, CC, R, SD/D

Wg stanu na 31.12.2020 r. wystąpiły ekspozycje związane z drugim stopniem jakości kredytowej rządu polskiego (waga ryzyka 50%). Wartość tych ekspozycji oraz wymóg kapitałowy przedstawia poniższa tabela (dane w zł).

Stopień jakości kredytowej polskiego rządu	2
Wartość ekspozycji wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	0
Wartość ekspozycji wobec podmiotów sektora publicznego	474 795
Wartość ekspozycji wobec instytucji	380 055
Waga ryzyka ekspozycji	50%

Kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	0
Kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem wobec podmiotów sektora publicznego	18 992
Kwoty ekspozycji stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem wobec instytucji	15 202

XIII. Ryzyko operacyjne

Bank do wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego stosuje metodę wskaźnika bazowego zgodnie z art. 315 Rozporządzenia, na podstawie którego wymóg kapitałowy jest równy 15% średniej z trzech lat, obliczonych jako suma pozycji rachunku zysków i strat, ustalonych zgodnie z zasadami określonymi w art. 316 Rozporządzenia.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego w 2020 roku wynosił 4 204 375 zł.

Straty brutto i straty netto z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poniesione w 2020 roku wyniosły

Rodzaj zdarzenia	Kategoria zdarzenia w ramach rodzaju	Kwota straty brutto w zł	Kwota straty netto w zł
Szkody związane z aktywami rzeczowymi	Straty wynikające z działalności terrorystycznej, wandalizmu	2 247	500
Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	Systemy	26 351	26 351
Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	Wprowadzenie do systemu, wykonanie, rozliczenie i obsługa transakcji	5 600	3 340
Razem		34 198	30 191

W przypadku zaistniałych zdarzeń ryzyka operacyjnego podejmowano na bieżąco działania celem wyjaśnienia przyczyn i minimalizacji strat w przyszłości - adekwatnie do zaistniałego ryzyka.

W Banku stosowane są rozwiązania pozwalające ograniczyć ryzyko operacyjne, m.in. poprzez:

- mechanizmy kontrolne, w tym procedury weryfikowane i aktualizowane zgodnie z wewnętrznymi regulacjami w tym zakresie, kontrola funkcjonalna sprawowana przez każdego pracownika w zakresie jakości i poprawności wykonywanych przez niego czynności (kontrola bieżąca) oraz kontrola o charakterze planowym dotycząca jakości i poprawności realizowanych w Banku zadań wykonywana przez zwierzchnika lub przez wskazanego przez Zarząd pracownika, któremu powierzono jej wykonywanie, audyt wewnętrzny, system limitów wewnętrznych wynikających z Prawa bankowego i przepisów nadzorczych,
- limity w zakresie podejmowania decyzji lub dokonywania operacji w Banku,
- zarządzanie zasobami ludzkimi poprzez odpowiedni dobór kadr, podnoszenie kwalifikacji pracowników, systemy motywacyjne, szkolenia,
- zarządzanie infrastrukturą teleinformatyczną,

- zarządzanie procesami wewnętrznymi, w tym automatyzacja czynności w wyniku zastosowania rozwiązań informatycznych,
- okresowe przeprowadzanie samooceny realizowanych procesów,
- wartości ostrzegawcze i krytyczne Kluczowych wskaźników ryzyka (KRI),
- limit/tolerancję na ryzyko operacyjne,
- testy warunków skrajnych,
- plan utrzymania ciągłości działania i plany awaryjne dla procesów krytycznych Banku,
- stosowanie zabezpieczeń fizycznych,
- transferowanie ryzyka, w tym:
  - zlecenie wykonywania czynności na zewnątrz,
  - zastosowanie ubezpieczenia.

W Banku wdrożono regulacje wewnętrzne mające wpływ na ograniczenie ryzyka operacyjnego, obejmujące zagadnienia związane, m.in. z:

- bezpieczeństwem Banku,
- bezpieczeństwem systemu teleinformatycznego,
- bezpieczeństwem danych osobowych,
- bezpieczeństwem informacji,
- zarządzaniem ciągłością działania,
- przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

XIV. Ryzyko płynności i finansowania

1. Zasady zarządzania płynnością finansową i ryzykiem płynności zawarte są w wewnętrznej procedurze „Zasady zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie”, które uwzględniają ustalenia zawarte w „Strategii Zarządzania Ryzykiem w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie” oraz „Polityce zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie” i obejmują całokształt zagadnień związanych z utrzymywaniem płynności płatniczej Banku oraz identyfikacją, pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem ryzyka płynności i finansowania, w tym awaryjny plan płynnościowy.
2. Za obszar ryzyka płynności i finansowania w Banku odpowiadają:
  - 1) Członek Zarządu ds. Ryzyk Istotnych w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem płynności i finansowania, w tym nad: identyfikacją, pomiarem, monitorowaniem i sprawozdawaniem ryzyka płynności i finansowania;
  - 2) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem płynności i finansowania, nadzorujący komórkę zarządzania „wolnymi środkami”;
  - 3) Członek Zarządu ds. Kredytowych i Operacji w zakresie nadzoru nad operacyjnym zarządzaniem ryzykiem płynności i finansowania, nadzorujący komórkę operacyjną.
 Do czasu powołania przez KNF Członka Zarządu ds. Ryzyk Istotnych za obszar ryzyka płynności i finansowania w Banku odpowiada Zarząd Banku działający kolegiálně.
3. W procesie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w Banku uczestniczą:
  - 1) Rada Nadzorcza,
  - 2) Zarząd,
  - 3) Komitet ds. Zarządzania Aktywami, Pasywami i Ryzykiem Banku (Komitet ALCOR),
  - 4) Zespół Ryzyka Bankowego,
  - 5) Zespół Finansowo-Sprawozdawczy, podlegający Głównemu Księgowemu,
  - 6) Pozostałe komórki i osoby odpowiedzialne za kontrolę i utrzymywanie limitów kasowych oraz sporządzanie informacji niezbędnych do szacowania przepływów pieniężnych.

4. SGB-Bank S.A. wykonuje na rzecz Banku m.in. rozliczenia pieniężne, prowadzi rachunek bieżący.
5. Bank w ramach umowy o współpracy z SGB-Bankiem S.A. jest zobowiązany do posiadania wystarczającej ilości środków na rachunku bieżącym w SGB-Banku S.A., które zabezpieczą wypływy z rachunku bieżącego na koniec dnia operacyjnego.
6. W celu ograniczenia ryzyka płynności i finansowania Bank wprowadził limity, pozwalające na wdrożenie w odpowiednim momencie mechanizmów zapobiegających powstaniu nadmiernego ryzyka. Podstawowe limity regulacyjne:
  - 1) Nadzorcze miary płynności,
  - 2) Limit wskaźnika LCR (Liquidity Coverage Ratio),
  - 3) Limit wskaźnika NSFR (Net Stable Funding Ratio).
7. Poziom nadzorczych miar płynności na dzień 31.12.2020 r. przedstawia poniższa tabela.

Poziom nadzorczych miar płynności Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie według stanu na dzień 31.12.2020 r.

Miary płynności		Wartość minimalna	Wartość
M1	Luka płynności krótkoterminowej (w zł)	0,00	156 070 990
M2	Współczynnik płynności krótkoterminowej	1,00	3,64
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	1,00	2,14
M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,00	1,49

8. Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10.10.2014 r. uzupełniającego Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wypływów netto dla instytucji kredytowych (akt delegowany), Bank miał obowiązek sprawozdania i dziennego monitorowania w zakresie aktywów płynnych, wypływów i wpływów płynności (wskaźnik LCR – *Liquidity Coverage Ratio*).
9. Według stanu na dzień 31.12.2020 r. wskaźnik LCR wyniósł 1246% pokrycia wypływów netto. Minimalny poziom wskaźnika wynosił 100% pokrycia wypływów netto. Poziom zabezpieczenia przed utratą płynności, wypływu środków pieniężnych netto i wskaźnik pokrycia wypływów netto w 2020 r. ukształtował się następująco (dane na koniec kwartału):

Lp.	Data	Zabezpieczenie przed utratą płynności	Wartość wypływów netto	Wskaźnik LCR (%)
1	31.03.2020	198 498 932	12 319 245	1611%
2	30.06.2020	202 766 782	19 045 201	1065%
3	30.09.2020	202 356 390	32 242 675	628%
4	31.12.2020	184 368 544	14 797 908	1246%

10. Według stanu na dzień 31.12.2020 r. wskaźnik NSFR wyniósł 168% stabilnego finansowania netto.
11. Poziom wskaźników luki płynności według stanu nadzień 31.12.2020 r. przedstawia poniższa tabela.

Poziom wskaźników luki płynności Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie według stanu na dzień 31.12.2020 r.

Luka	Do 1 miesiąca	Powyżej 1 do 3 miesięcy	Powyżej 3 do 6 miesięcy	Powyżej 6 miesięcy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 do 10 lat	Powyżej 10 do 20 lat	Powyżej 20 lat
	Minimum				Maksimum			
Limit	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Wskaźnik kuli	3,53	3,10	2,66	2,20	0,66	0,68	0,79	0,44
Stożek wykorzystania limitu	28,31%	32,26%	37,52%	45,52%	65,52%	68,32%	78,54%	43,82%

12. Podstawowe formy lokowania środków pozostałych po zaspokojeniu potrzeb kredytowych klientów Banku to:

- 1) Rachunki bieżące prowadzone przez SGB-Bank S.A.,
- 2) Płynnościowe lokaty terminowe składane w SGB-Bank S.A.,
- 3) Bony pieniężne NBP, obligacje skarbowe i obligacje BGK kupowane za pośrednictwem SGB-Banku S.A.

13. Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie według stanu na dzień 31.12.2020 r. posiadał następujące środki pieniężne:

- 1) zgromadzone na rachunkach bieżących – 30 183 238 zł,
- 2) zgromadzone na lokatach terminowych w SGB-Banku S.A. – 552 485 zł,
- 3) zgromadzone w bonach pieniężnych NBP – 102 050 000 zł,
- 4) zgromadzone w obligacjach skarbowych – 25 000 000 zł,
- 5) zgromadzone w obligacjach BGK – 50 000 000 zł.

14. Proces pomiaru ryzyka płynności i finansowania był wspierany o analizę wskaźników płynności:

- 1) W ramach oceny struktury, trendów źródeł finansowania działalności:
  - a) depozyty / suma bilansowa,
  - b) depozyty podmiotów sektora niefinansowego/suma bilansowa,
  - c) depozyty instytucji rządowych i samorządowych/suma bilansowa,
  - d) depozyty podmiotów sektora finansowego (bez banków)/suma bilansowa,
  - e) środki pozyskane od banków (kredyty, pożyczki, depozyty)/suma bilansowa,
  - f) wyemitowane przez Bank papiery wartościowe (obligacje)/suma bilansowa.
- 2) Stabilności depozytów:
  - a) wskaźniki stabilności w poszczególnych kategoriach depozytów,
  - b) depozyty stabilne/depozyty,
  - c) depozyty stabilne/depozyty ogółem,
  - d) środki pozyskane od dużych deponentów/baza depozytowa,
  - e) środki pozyskane od osób wewnętrznych/baza depozytowa,
  - f) wskaźnik zrywalności depozytów,
  - g) depozyty internetowe/baza depozytowa.
- 3) Obrazującymi relację pomiędzy aktywami, pasywami i zobowiązaniami pozabilansowymi:
  - a) aktywa płynne/suma bilansowa;
  - b) wartość przyjętych depozytów/kredyty;
  - c) wartość przyjętych depozytów ogółem/kredyty;
  - d) depozyty stabilne/kredyty;
  - e) aktywa płynne/środki obce niestabilne;
  - f) zobowiązania pozabilansowe udzielone/aktywa płynne;
  - g) zobowiązania pozabilansowe udzielone/suma bilansowa;
  - h) zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania/suma bilansowa;

- i) zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania/aktywa płynne.
15. Raporty z zakresu ryzyka płynności i finansowania pozwalają Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:
- 1) monitorowanie z odpowiednią częstotliwością poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
  - 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności;
  - 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji;
  - 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.
16. System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności i finansowania zawiera m.in. dane na temat:
- 1) struktury i stabilności źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów;
  - 2) stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych;
  - 3) wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności;
  - 4) analizy wskaźników płynności;
  - 5) ryzyka związanego z płynnością długoterminową;
  - 6) wyników testów warunków skrajnych;
  - 7) stopnia przestrzegania limitów.
17. Bank dokonuje testów warunków skrajnych dla ryzyka płynności zgodnie z następującymi scenariuszami opisanymi w Planie Naprawy:
- 1) Scenariusz systemowy zakładający kryzys makroekonomiczny, w którym występują, wpływ depozytów i zmiana rynkowych stóp procentowych;
  - 2) Scenariusz indywidualny zakładający wzrost kosztu finansowania depozytów;
  - 3) Dla obydwu scenariuszy określany jest wpływ sytuacji skrajnej na obszar płynności, mierzony wskaźnikiem LCR.
18. Bank działając jako instytucja społecznego zaufania, jest przygotowany do przewyższenia każdej z możliwych przyczyn powstania ryzyka utraty płynności. W Banku opracowane zostały plany awaryjne na wypadek, gdyby rozwiązania normalnie stosowane w bieżącym zarządzaniu płynnością okazały się bezskuteczne. W celu zapewnienia skuteczności planu awaryjnego, przynajmniej raz w roku przeprowadzane są testy awaryjnego planu płynności.

XV. Ryzyko stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego

Ryzyko stopy procentowej ze względu na skalę prowadzonej działalności Bank wyznacza dla portfela bankowego. Pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje wszystkie pozycje bilansowe wrażliwe na zmianę stopy procentowej. Za aktywa i pasywa wrażliwe Bank uznaje pozycje bilansowe generujące dochód odsetkowy Banku. Dochód odsetkowy na potrzeby pomiaru ryzyka stopy procentowej nie uwzględnia przychodów kredytowych rozliczanych w czasie według efektywnej stopy procentowej (ESP). Na ryzyko stopy procentowej, które jest monitorowane w Banku składa się ryzyko:

- 1) przeszacowania, wynikające z niedopasowania terminów zmiany oprocentowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych; Bank bada wpływ tego ryzyka na wynik finansowy i wartość ekonomiczną kapitału,
- 2) bazowe: wynikające z niedoskonałego powiązania (korelacji) stóp bazowych, od których uzależnione są przychody i koszty odsetkowe,
- 3) opcji klienta Bank uznaje jako nieistotne.

Największa część ryzyka stopy procentowej w Banku związana jest z ryzykiem przeszacowania oraz ryzykiem bazowym, gdyż według obserwacji historycznych, one w największym stopniu wpływają na poziom zmian wyniku odsetkowego. Do pomiaru ryzyka przeszacowania oraz bazowego Bank stosuje metodę luki stopy procentowej oraz wyliczeniu zmian wyniku odsetkowego.

Do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank przyjmuje następujące przedziały przeszacowania:

1. 1 dzień,
2. od 2 dni do 1 miesiąca,
3. powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy,
4. powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy,
5. powyżej 6 miesięcy do 12 miesięcy,
6. powyżej 1 roku do 2 lat,
7. powyżej 2 lat do 5 lat,
8. powyżej 5 lat.

Pozycje wrażliwe dzielone są według następujących stawek referencyjnych:

- 1) stopy redyskonta weksli NBP – w grupie tej uwzględnia się również pozycje powiązane z oprocentowaniem kształtowanym przez pozostałe stopy procentowe NBP (stopa lombardowa, stopa referencyjna),
- 2) stawki WIBID/WIBOR – w grupie tej uwzględnia się również pozycje powiązane z rentownością bonów skarbowych,
- 3) stawki własnej Banku, tj. stawek uzależnionych od decyzji Zarządu.

System limitów dotyczących zarządzania ryzykiem stopy procentowej wprowadzony przez Bank pozwala na kontrolę ekspozycji Banku na ryzyko stopy procentowej. W Banku ustanowiono następujące rodzaje limitów:

- maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania jako 10% annualizowanego wyniku odsetkowego pomniejszonego o saldo odpisów na odsetki od należności zagrożonych w danym roku;
- maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego opisanego jako 15% annualizowanego wyniku odsetkowego pomniejszonego o saldo odpisów na odsetki od należności zagrożonych w danym roku;
- maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania i bazowego razem jako 25% annualizowanego wyniku odsetkowego pomniejszonego o saldo odpisów na odsetki od należności zagrożonych w danym roku rozliczone w czasie przewidywanym;
- maksymalnej dopuszczalnej zmiany wartości ekonomicznej Banku (zmiana +/- 200 pb. jako 5% funduszy własnych Banku.
- maksymalnej dopuszczalnej zmiany wartości ekonomicznej Banku (testy EBA) jako 8% kapitału podstawowego TIER 1.

Bank dokonuje badania wpływu zmian stóp procentowych o 200 punktów bazowych na wartość ekonomiczną kapitału Banku na bazie skorygowanej luki przeszacowania.

Według stanu na dzień 31.12.2020 r. skumulowana luka przeszacowania jest dodatnia. W związku z dodatnią luką Bank narażony jest na spadek stóp procentowych. W wyniku dokonanego pomiaru ryzyka stopy procentowej na dzień 31.12.2020 r. stwierdzono, że maksymalna zmiana wyniku odsetkowego w okresie 12 miesięcy dotycząca:

1. ryzyka przeszacowania wyniosła 2 846 644 zł, co stanowi 28,7% wyniku odsetkowego oraz 4,7% funduszy własnych,
2. ryzyka bazowego wyniosła 0 zł,
3. ryzyka przeszacowania i bazowego łącznie wyniosła 2 256 619 zł, co stanowi 22,8% wyniku odsetkowego oraz 3,7% funduszy własnych.

Według stanu na dzień 31.12.2020 r. wpływ zmiany stóp procentowych o 200 punktów bazowych na wartość ekonomiczną Banku wyniósł 2 187 805 zł, co stanowiło 3,64% funduszy własnych. Dla pozostałych testów wynikających z wytycznych EBA wpływ zmiany stóp procentowych na wartość ekonomiczną Banku wynosi 2 892 796 zł, co stanowiło 6,54% kapitału podstawowego TIER I.

Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej z miesięczną częstotliwością. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są co miesiąc członkom Komitetu ds. Zarządzania Aktywami, Pasywami i Ryzykiem, Zarządowi oraz kwartalnie Radzie Nadzorczej.

XVI. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe wynika z niebezpieczeństwa pogorszenia się sytuacji finansowej banku na skutek niekorzystnej zmiany kursu walutowego.

Bank stosuje metodę de minimis do wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego, obliczanego jako 8% pozycji walutowej całkowitej – jeżeli pozycja walutowa całkowita przewyższa 2% funduszy własnych banku oraz zero, jeżeli pozycja walutowa całkowita nie przewyższa 2% funduszy własnych banku.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego wyznaczany jest automatycznie, każdorazowo przy wyliczaniu całkowitej pozycji walutowej banku.

W celu ograniczenia ryzyka walutowego, Bank ustanowił limit całkowitej pozycji walutowej w wysokości 2% funduszy własnych.

Wyznaczanie pozycji walutowej dokonywane jest każdego dnia roboczego oraz na ostatni dzień miesiąca, o ile nie jest to dzień roboczy. Wyniki przekazywane są do osób operacyjnie zarządzających ryzykiem walutowym. Ocena ryzyka walutowego dokonywana jest z częstotliwością kwartalną a wyniki analizy przedstawiane są na posiedzeniu Komitetu ds. Zarządzania Aktywami, Pasywami i Ryzykiem - ALCOR oraz przekazywane na posiedzenie Zarządu i Rady Nadzorczej.

W wyniku pomiaru ryzyka walutowego według stanu na dzień 31.12.2020 r., nie stwierdzono wystąpienia wymogu kapitałowego. Całkowita pozycja walutowa wynosiła 23 616 zł, co stanowiło 2,00% wykorzystania przyjętego limitu.

XVII. Dźwignia finansowa

(art. 429 Rozporządzenia)

1. Dźwignia finansowa, oznacza względną – w stosunku do funduszy własnych Banku – wielkość posiadanych przez Bank aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji Banku.
2. Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej – oznacza ryzyko wynikającej z podatności Banku na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących jej plan biznesowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny jej pozostałych aktywów.
3. Wskaźnik dźwigni Bank oblicza jako miarę kapitału Tier I Banku podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej, będącą sumą wartości ekspozycji z tytułu:

- 1) aktywów – których wartość wyznaczana jest z uwzględnieniem korekt wartości, rezerw i innych redukcji funduszy własnych związanych z danym składnikiem aktywów, jak dla potrzeb ustalenia wartości ekspozycji z tytułu składnika aktywów w ramach wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko; (zgodnie z art. 111 ust. 1 zdanie pierwsze CRR: w wartości księgowej, która pozostaje po dokonaniu korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego, dodatkowych korekt wartości z tytułu ostrożnej wyceny, odliczeniu mającej zastosowanie kwoty niedoboru pokrycia należności nieobsługiwanych oraz dokonaniu innych redukcji funduszy własnych związanych z danym składnikiem aktywów); przy czym ustalając wartość aktywów, Bank uwzględnia rezerwy celowe i odpisy aktualizujące odnoszące się do odsetek związane z danym składnikiem aktywów w wartości, w jakiej zostały one uwzględnione w ramach wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko (tj. tylko rezerwy celowe i odpisy aktualizujące, których skutek został odzwierciedlony w funduszach własnych), natomiast nie ujmuje pozycji aktywów, które ujęte zostały w pomniejszeniach kapitału podstawowego i dodatkowego Tier I,
  - 2) pozycji pozabilansowych – ujmowanych w wartości nominalnej (bez uwzględniania korekt z tytułu rezerw celowych i odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek), z uwzględnieniem współczynników konwersji, z zastrzeżeniem dolnego limitu 10% wartości dla pozycji pozabilansowych niskiego ryzyka.
4. Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej. Proces zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej jest uregulowany w „Strategii zarządzania i planowania kapitałowego w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie” oraz w „Zasadach zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie”. Bank zalicza ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej do ryzyk nieistotnych. Wskaźnik dźwigni finansowej jest monitorowany i raportowany w ramach analizy ryzyka kapitałowego i adekwatności kapitałowej.
5. Opis czynników, które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie, którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni.
Bank utrzymuje bezpieczną relację pomiędzy poziomem kapitałów własnych Tier I i ekspozycją na ryzyko kredytowe, zapewniającą ograniczenie nadmiernego ryzyka finansowania, a także odpowiedni poziom bezpieczeństwa w przypadku nagłego spadku wartości aktywów lub zwiększenia realizowanych zobowiązań pozabilansowych. Na wielkość wskaźnika dźwigni w 2020 r. wpływ miał relatywnie wyższy wzrost kapitału Tier I niż ekspozycji bilansowych. Wg stanu na 31.12.2020 r. wartość wskaźnika dźwigni finansowej jest powyżej limitu wewnętrznego określonego w Strategii zarządzania i planowania kapitałowego w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie na poziomie 4%. Ujawniony wskaźnik dźwigni finansowej uległ zwiększeniu o 0,06 p. p. w stosunku do wskaźnika uzyskanego na 31.12.2019 r.

Informację o kształtowaniu się wskaźnika dźwigni finansowej zawarto w poniższych zestawieniach (zaprezentowano wypełnione wiersze tabel)

1	Dzień odniesienia	31.12.2020 r.
2	Nazwa podmiotu	Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie
3	Poziom stosowania	indywidualny

Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni		Kwota mająca zastosowanie (w zł)
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	714 544 307
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	(-) 12 728 692
7	Inne korekty	(+) 4 367 819
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	706 183 434
Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych		
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych i transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych, ale z uwzględnieniem zabezpieczenia	694 109 991
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	(-) 226 404
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)	693 883 587
Ekspozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	25 025 539
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	(-) 12 725 692
19	Inne ekspozycje pozabilansowe	12 299 847
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	44 255 983
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3,11, 16, 19, EU-19a i EU-19b)	706 183 434
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni na koniec kwartału	6,27%
EU-23	Wybór przepisów przejściowych na potrzeby określenia miary kapitału	przejściowe
Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych)		
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych), w tym:	694 109 991

EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego, w tym:	0
EU-4	Obligacje zabezpieczone	0
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	180 654 142
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego, których nie traktuje się jak państwa	79 921 930
EU-7	Instytucje	32 509 397
EU-8	Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	23 788 312
EU-9	Ekspozycje detaliczne	184 973 549
EU-10	Przedsiębiorstwa	5 588 161
EU-11	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	139 611 455
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa niegenerujące zobowiązania kredytowego)	47 063 045

XVIII. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska istotne

Polityka wynagrodzeń Banku jest zgodna z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (Dz. U. z 2017 poz. 637 z późn. zm.) oraz jest realizowana w oparciu o poniższe wewnętrzne akty normatywne:

1. Regulamin wynagradzania pracowników Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie;
2. Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska istotne w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie;
3. Uchwały Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie ustalające wysokość wynagrodzeń członków Zarządu Banku;
4. Uchwałę Zebrania Przedstawicieli Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie w sprawie zatwierdzenia Polityki wynagrodzeń Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie oraz ustalenia wynagrodzenia dla Członków Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie.

W związku z wejściem w życie z dniem 01 maja 2017 r. Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, w Banku funkcjonuje Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska istotne w Polskim Banku Spółdzielczym

w Ciechanowie. Adresatami polityki są pracownicy, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku. Jej celem jest ugruntowanie skłonności osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku – poprzez zastosowane mechanizmy wynagradzania - do szczególnej dbałości o długoterminowe dobro Banku, do ochrony interesów klientów oraz unikania nadmiernej ekspozycji na ryzyko.

Polityka wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku prowadzona jest w Banku zgodnie z zasadą proporcjonalności, w szczególności uwzględnia przepisy zawarte w § 29 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. (...), tzn. Bank stosuje przepisy Rozporządzenia, będącego podstawą przyjęcia Polityki, odpowiednio do formy prawnej w jakiej Bank działa, rozmiaru działalności, ryzyka związanego z prowadzoną działalnością, wewnętrznej organizacji oraz charakteru, zakresu i stopnia złożoności prowadzonej działalności.

Bank identyfikuje i prowadzi rejestr stanowisk istotnych tj. stanowisk pracy zajmowanych przez osoby, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka. Na datę przeprowadzenia niniejszej oceny, jak również w 2020 roku, za stanowiska istotne uznano Członków Zarządu. Identyfikując stanowiska istotne (mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku), Bank uwzględnił następujące czynniki:

- 1) Bank jest działającą na rynku lokalnym spółdzielnią, która nie jest znaczącą jednostką pod względem rozmiaru działalności i ryzyka związanego z prowadzoną działalnością oraz funkcjonującej w Banku struktury organizacyjnej;
- 2) Bank koncentruje swoje działania na terenie województwa mazowieckiego;
- 3) decyzje w zakresie inwestycji w instrumenty finansowe i kapitałowe oraz decyzje kredytowe powyżej 5 % funduszy własnych są podejmowane przez Zarząd;
- 4) Zarząd ustala limity ograniczające narażenie Banku na ryzyko oraz decyduje o profilu podejmowanego ryzyka;
- 5) oprocentowanie depozytów jest ustalane uchwałą Zarządu Banku toteż pracownicy posiadający kompetencje w sprawie przyjmowania wkładów pieniężnych płatnych na każde żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu nie posiadają istotnego wpływu na profil ryzyka; możliwość indywidualnego podwyższania oprocentowania (stopa negocjowana) podlega akceptacji ze strony Zarządu;
- 6) Bank nie posiada portfela handlowego;
- 7) Regulacje normujące produkty i usługi znajdujące się w ofercie Banku podlegają opinii ze strony Stanowiska ds. Zgodności oraz kancelarii prawnej, co w efekcie minimalizuje ryzyko braku zgodności w zakresie usług i produktów świadczonych przez Bank.

Wynagrodzenia osób zajmujących stanowiska istotne są tak ustalane, aby odpowiadały w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy, stopniowi odpowiedzialności i kwalifikacjom wymaganym przy jej wykonywaniu, a także uwzględniały ilość i jakość świadczonej pracy, a także zapewniały prawidłowość realizacji przez Członków Zarządu i Członków Rady zadań wynikających z działalności Banku.

Ze względu na potrzebę zapewnienia właściwego funkcjonowania w Banku polityki wynagrodzeń, w tym wyeliminowania jej negatywnego wpływu na zarządzanie ryzykiem ustalono przejrzysty i efektywny system przyznawania i wypłacania stałych i zmiennych składników wynagrodzenia oraz odpowiednie proporcje tych składników wobec osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku. Rada Nadzorcza w trakcie swoich posiedzeń na bieżąco informowana jest o poziomie ryzyka Banku jak również na bieżąco monitoruje poziom ryzyka umożliwiającą zastosowanie zasad wynikających z polityki zmiennych składników wynagrodzeń.

Zasady wynagradzania Członków Rady Nadzorczej Banku określa Uchwała Zebrania Przedstawicieli PBS w Ciechanowie w sprawie zatwierdzenia Polityki wynagrodzeń Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie oraz ustalenia wynagrodzenia dla Członków Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie. W/w uchwała określa wysokości miesięcznego wynagrodzenia ryczałtowego, jakie otrzymują Członkowie Rady Nadzorczej z tytułu sprawowanych funkcji. Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej ustalone są adekwatnie do pełnionej funkcji, a także adekwatnie do skali prowadzonej przez Bank działalności. Członkowie Rady Nadzorczej powołani do pracy w komitetach (komisjach) są wynagradzani adekwatnie do dodatkowych zadań wykonywanych w ramach danego komitetu (komisji). Za udział w pracach Rady Nadzorczej jej Członkowie otrzymują wynagrodzenie w wysokości i na zasadach określonych przez Zebranie Przedstawicieli. Zasady wynagradzania Członków Rady Nadzorczej są transparentne i zawarte w stosownej uchwale Zebrania Przedstawicieli. Rada Nadzorcza stwierdza, iż wypłaty rekompensat dla członków Rady Nadzorczej dokonywane były zgodnie z Polityką uchwaloną przez Zebranie Przedstawicieli.

Decyzje w sprawie regulaminowej premii rocznej

Zgodnie z zapisami obowiązującej Polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska istotne w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie, regulaminowa premia roczna przyznawana jest na podstawie efektów pracy osób zajmujących stanowiska istotne oraz jako zmienny składnik wynagradzania składa się z części stałej i z części odroczonej, przy czym Polityka w jasny sposób określa przesłanki, w przypadku wystąpienia których nie przyznaje się i nie wypłaca premii rocznej dla Członków Zarządu. Polityka wynagrodzeń uwzględnia sytuację finansową Banku. Rada Nadzorcza podejmuje decyzje o przyznaniu zmiennych składników wynagrodzenia w formie uchwały dla poszczególnych osób zajmujących stanowiska istotne w Banku (Członkowie Zarządu) na zasadach określonych w niniejszej Polityce, odrębnie dla każdej z osób podlegających ocenie wraz z pisemnym uzasadnieniem w protokole z posiedzenia organu.

W 2020r. Bank nie spełniał warunków utrzymania współczynników kapitałowych z uwzględnieniem wymogu połączonego bufora, o którym mowa w art. 55 ust. 4 Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makro ostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym. Mając na względzie powyższe oraz zapisy §12 ust. 3 pkt 1) Polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska istotne w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie oraz sytuację finansową Banku, Rada Nadzorcza Banku postanowiła o nieprzyznawaniu Członkom Zarządu premii

rocznej za 2020 rok. Rada Nadzorcza podjęła w tym celu stosowne uchwały, odrębnie dla każdego z członków sprawujących funkcję w 2020 roku.

W 2020 roku wynagrodzenia Członków Zarządu wypłacane były zgodnie z zawartymi umowami o pracę i wyniosły łącznie za 2020 r. 1 130 843,24 zł brutto oraz Uchwałami Rady Nadzorczej w sprawie przyznania/wypłaty premii rocznej. Nie wypłacono Członkom Zarządu żadnych zmiennych składników wynagrodzeń.

Rada Nadzorcza wypełniając swoje obowiązki statutowe dokonała corocznej oceny polityki wynagrodzeń. Raport z corocznej oceny polityki wynagrodzeń podlegał przedłożeniu pod obrady Zebrania Przedstawicieli wraz ze Sprawozdaniem Rady Nadzorczej za 2020 rok.

XIX. Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane

Ujawnienia w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych przedstawiono zgodnie z wytycznymi EBA/GL/2018/10 dotyczącymi ujawnień w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych z 17 grudnia 2018 r. i obejmują w szczególności dane dotyczące:

1. jakości kredytowej ekspozycji restrukturyzowanych,
2. jakości kredytowej ekspozycji nieobsługiwanych według liczby dni przeterminowania,
3. ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych wraz z powiązanymi rezerwami,
4. zabezpieczeń uzyskanych oraz przejęcie aktywów i postępowania egzekucyjne.

1. Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych

	a	b	c		d	e	f	g	h
	Wartość bilansowa nominalna ekspozycji	Wartość bilansowa brutto (w przypadku ekspozycji w bilansie) /kwota nominalna ekspozycji (w przypadku ekspozycji pozabilansowych)	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	W tym ekspozycje dotknięte utratą wartości	Skumulowana utrata wartości ujemne zmiany wartości kredytowego rezerwy	Nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	Zabezpieczenia rzeczowe lub gwarancje finansowe otrzymane	W tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne
1	Kredyty i zaliczki	70 843 029,00	70 843 029,00		70 843 029,00	26 854,00	7 343 726,00	61 259 782,00	
2	Banki centralne								
3	Institucje rządowe	2 058 599,00			2 058 599,00			2 058 599,00	
4	Institucje kredytowe								
5	Inne instytucje finansowe								
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	57 937 084,00			57 937 084,00		6 769 879,00	48 720 494,00	
7	Gospodarstwa domowe	10 847 346,00			10 847 346,00	26 854,00	573 847,00	10 480 689,00	
8	Dłużne papiery wartościowe								
9	Udzielone zobowiązania do udzielenia pożyczki								
10	Łącznie	1 949 666,00	70 843 029,00		70 843 029,00	26 854,00	7 343 726,00	61 259 782,00	

Legenda:

□ pola, których wypełnianie jest obowiązkowe

□ pola, których wypełnianie jest nieobowiązkowe

2. Jakość kredytów ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania

	a		b		c		d		e		f		g		h		i		j		k		l					
	Kredyty i zaliczki		Nieprzetworzone lub przeterminowane <= 30 dni		Przetworzone > 30 dni <= 90 dni		Przetworzone > 90 dni <= 180 dni		Przetworzone > 180 dni <= 360 dni		Przetworzone > 360 dni <= 540 dni		Przetworzone > 540 dni <= 720 dni		Przetworzone > 720 dni <= 900 dni		Przetworzone > 900 dni <= 1080 dni		Przetworzone > 1080 dni <= 1260 dni		Przetworzone > 1260 dni <= 1440 dni		Przetworzone > 1440 dni <= 1620 dni		Przetworzone > 1620 dni <= 1800 dni			
1	325 531 831,00	310 183 352,00	15 348 479,00	73 941 387,00	1 377 765,00	854 316,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
3	77 950 840,00	77 950 840,00	0,00	2 856 149,00	2 856 149,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4	32 509 397,00	32 509 397,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6	39 431 141,00	26 968 272,00	12 462 869,00	115 287 659,00	53 066 542,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7	39 431 141,00	26 968 272,00	12 462 869,00	115 287 659,00	53 066 542,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8	1 75 640 463,00	172 751 843,00	2 885 610,00	88 871 073,00	15 786 615,00	854 316,00	1 377 765,00	70 852 377,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10	102 048 036,00	102 048 036,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
11	78 606 106,00	78 606 106,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
21	506 185 973,00	490 837 494,00	15 348 479,00	207 014 861,00	71 709 306,00	854 316,00	1 377 765,00	133 073 484,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
22	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Legenda:

pole, których wypełnienie jest obowiązkowe

pole, których

wypełnienie jest

nieobowiązkowe

pole zablokiowane, zgodnie ze wzorem zaprezentowanym w „Wytycznych dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji finansowych instytucji i przedsiębiorstw” (EBA/GL/2019/40)

kolumny „H” oraz „F” - dostosowano do podziału terminowego obowiązującego w sprawozdaniach FIMREF, formularz F.18, w wytycznych EBA obowiązujących przedziałach: kol „H” - przeterminowane >1 rok <=2 lata, kol „F” - przeterminowane >2 lata<=5 lat

3. Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy

	Wartość: bilansowa brutto/kwota nominalna			Skumulowana ujemna wartość, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw			Skumulowane odpiśnięcia częściowe rezerw			Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe	
	Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane			Ekspozycje obsługiwane – skumulowana ujemna wartość i rezerwy			Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych	
	W tym etap 1	W tym etap 2	W tym etap 3	W tym etap 1	W tym etap 2	W tym etap 3	W tym etap 1	W tym etap 2	W tym etap 3	Z tytułu ekspozycji obsługiwanych	Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych
1 Kredyty i zaliczki	325 531 831,00	207 014 881,00		378 698,00	71 866 979,00						129 465 393,00
2 Banki centralne											
3 Instytucje rządowe	77 950 840,00	2 856 149,00									2 875 816,00
4 Instytucje kredytowe	32 509 397,00										
5 Inne instytucje finansowe											
6 Przedsiębiorstwa niefinansowe	39 431 141,00	115 287 659,00		87 709,00	40 800 837,00						72 026 455,00
7 W tym MŚP	39 431 141,00	115 287 659,00		87 709,00	40 800 837,00						72 026 455,00
8 Gospodarstwa domowe	175 640 453,00	88 871 073,00		290 989,00	31 066 142,00						54 563 122,00
9 Dłużne papiery wartościowe											
10 Banki centralne	102 048 036,00										
11 Instytucje rządowe	78 606 106,00										
12 Instytucje kredytowe											
13 Inne instytucje finansowe											
14 Przedsiębiorstwa niefinansowe											
15 Ekspozycje pozabilansowe	25 230 060,00			6 030,00							
16 Banki centralne											
17 Instytucje rządowe											
18 Instytucje kredytowe											
19 Inne instytucje finansowe											
20 Przedsiębiorstwa niefinansowe											
21 Gospodarstwa domowe											
22 Łącznie	531 416 033,00	207 014 881,00		384 728,00	71 866 979,00		0,00	0,00			129 465 393,00

Legenda:

	pola, których wypełnianie jest obowiązkowe
	pola, których wypełnianie jest nieobowiązkowe
	pola zablokowane, zgodnie z objaśnieniami poniżej nie dotyczy banków stosujących krajowe zasady rachunkowości
	pola zablokowane, zgodnie ze wzorcem zaprezentowanym w „Wyciecznych dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych” (EBA/GL/2018/10)

4. Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowania egzekucyjne

		Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie	
		Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany
1	Rzeczowe aktywa trwałe		
2	Inne niż rzeczowe aktywa trwałe		
3	<i>Nieruchomości mieszkalne</i>		
4	<i>Nieruchomości komercyjne</i>	520 592,00	0,00
5	<i>Ruchomości (samochody, środki transportu itp.)</i>		
6	<i>Kapitał własny i instrumenty dłużne</i>		
7	<i>Pozostałe</i>		
8	Łącznie	520 592,00	0,00

XX. Działalność Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd

W okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. Zarząd pracował w składzie:

- Andrzej Kopeć – Prezes Zarządu
- Grzegorz Olecki – Członek Zarządu
- Mariusz Kołakowski – Członek Zarządu.

Na 31.12.2020 r. Zarząd Banku składał się z Prezesa Zarządu oraz 2 Członków Zarządu.

Członkowie Zarządu Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie w składzie obowiązującym na dzień 31.12.2020 r. nie zajmowali dodatkowo stanowisk dyrektorskich.

Członków Zarządu powoływała zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza. Główne zasady rekrutacji na stanowiska Członków Zarządu określa Statut Banku. Odpowiedniość kandydatów na Członków Zarządu i Członków Zarządu, badana i oceniana jest na podstawie „Procedury oceny odpowiedniości Członków Zarządu Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie”, zgodnie z którą ocena obejmuje:

- kryterium wiedzy, umiejętności i doświadczenia (zgodnie z pkt. 58-66 Wytycznych EBA),
- kryterium reputacji, uczciwości i etyczności (zgodnie z pkt. 73-78 Wytycznych EBA),
- kryterium niezależności osądu (zgodnie z pkt. 82-87 Wytycznych EBA) oraz
- kryterium zdolności poświęcania wystarczającej ilości czasu na wykonywanie swoich obowiązków (pkt. 41-48 Wytycznych EBA), a także
- kryterium zbiorowej odpowiedniości zarządu (zgodnie z pkt. 67-72 Wytycznych EBA).

Kierując się powyższymi kryteriami, zarówno w przypadku powoływania kandydata na Członka Zarządu w ramach oceny uprzedniej, jak i w ramach corocznej oceny następczej Członka Zarządu, w wyniku analizy dokumentacji oraz przeprowadzonej z kandydatem na Członka Zarządu/ Członkiem Zarządu rozmowy, Rada Nadzorcza stwierdza okoliczności dowodowe wskazujące, że oceniany odpowiada wymogom odpowiedniości przewidzianym w przepisach prawa oraz rekomendacjach nadzorczych.

Rada Nadzorcza Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie, uwzględniając przepisy art. 22aa Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, postanowienia „Wytycznych w sprawie oceny odpowiedniości członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje” opublikowanych w dniu 21 marca 2018r. przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego - EBA/GL/2017/12, „Metodykę oceny odpowiedniości członków organów podmiotów nadzorowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego” oraz stosując odpowiednio Stanowisko Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 29.10.2018 r. skierowane do rad nadzorczych banków dotyczące przestrzegania wymogów w zakresie oceny odpowiedniości członków zarządu oraz „Procedurę oceny odpowiedniości Członków Zarządu Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie” wprowadzoną Uchwałą nr 82/2020 Rady Nadzorczej z dnia 20.05.2020 r., dokonała oceny indywidualnej następczej Członków Zarządu pełniących funkcję w 2020 roku oraz oceny kolegialnej Zarządu. W wyniku oceny stwierdzono indywidualną odpowiedniość każdego z Członków Zarządu, jak również zbiorową odpowiedniość całego składu Zarządu Banku. W ocenie Rady Nadzorczej, Członkowie Zarządu indywidualnie oraz zbiorowo dają rękojmię zarządzania Bankiem w sposób bezpieczny i stabilny.

Rada Nadzorcza

W okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. Rada Nadzorcza Banku działała w następującym składzie:

1. Jerzy Bujnowski – Przewodniczący RN
2. Joanna Wardzińska – Zastępca Przewodniczącego RN
3. Mirosława Damięcka – Sekretarz RN
4. Włodzimierz Bartkowski – Członek RN
5. Andrzej Machaj – Członek RN
6. Andrzej Kurzela – Członek RN
7. Arnold Ulewicz – Członek RN.

Dodatkowe funkcje (oprócz zasiadania w Radzie Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie) jakie pełnili Członkowie Rady Nadzorczej w 2020 r. w podmiotach prowadzących działalność gospodarczą:

- Jerzy Bujnowski – prowadzenie własnej działalności gospodarczej
- Joanna Wardzińska
  - Członek Organu Nadzoru – jedna funkcja
- Mirosława Damięcka
  - Członek Organu Nadzoru - jedna funkcja
- Włodzimierz Władysław Bartkowski
  - Prezes Zarządu – jedna funkcja
  - Wiceprezes Zarządu – jedna funkcja
  - Członek Zarządu – jedna funkcja
  - Członek Organu Nadzoru – jedna funkcja
  - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej - jedna funkcja
- Andrzej Machaj
  - Prezes Zarządu - jedna funkcja
- Andrzej Kurzela
  - Prezes Zarządu - jedna funkcja

- Arnold Ulewicz – nie pełni dodatkowych funkcji.

W dniu 16.06.2021 r. dotychczasowi Członkowie Rady Nadzorczej złożyli rezygnacje z pełnienia swoich funkcji w Radzie, ze skutkiem na dzień 23.06.2021 r. na moment otwarcia Zebrania Przedstawicieli Banku.

W miejsce dotychczasowych Członków Rady Nadzorczej, podczas Zebrania Przedstawicieli, które odbyło się w dniu 23.06.2021 r., do Rady Nadzorczej zostali powołani:

1. Jakub Sodkiewicz
2. Tomasz Gornowicz
3. Agnieszka Wolkiewicz
4. Krzysztof Hubert
5. Karolina Ryczkowska
6. Marta Smierzchała
7. Anna Kasztelan.

Wyżej wymienieni członkowie Rady Nadzorczej zostali wybrani do końca dotychczasowej kadencji, kończącej się w listopadzie 2022 roku.

Wybory zostały przeprowadzone zgodnie z Wytycznymi Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego, art. 22 ustawy Prawo bankowe oraz Polityką oceny odpowiedniości kandydatów na członków Rady Nadzorczej, członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie. Przedstawiciele zostali zapoznani z postanowieniami Wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego i Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych z dnia 21 marca 2018 r. w sprawie oceny odpowiedniości członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje oraz art. 22aa ustawy Prawo bankowe. Uwzględniono również wymogi ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, stawiane członkom Komitetu Audytu.

W stosunku do nowo wybranych członków Rady Nadzorczej zostały podjęte uchwały Zebrania Przedstawicieli w sprawie dokonania uprzedniej oceny indywidualnej kandydata na członka Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie. Nowo wybrani członkowie uzyskali, przed wyborem do składu Rady, pozytywną wstępną ocenę odpowiedniości indywidualnej, spełniając w opinii Zebrania Przedstawicieli wymogi określone przepisami prawa, w tym w szczególności art. 22aa ustawy Prawo bankowe.

XXI. Oświadczenia Zarządu

1. (zgodnie z Rozporządzeniem CRR art. 435 ust.1 lit. e)

Zarząd Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie oświadcza, że ustalenia opisane w „Informacji z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie według stanu na dzień 31.12.2020 roku są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowany system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku oraz charakteru prowadzonej działalności.

2. (zgodnie z Rozporządzeniem CRR art. 435 ust.1 lit. f)

Zarząd Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie oświadcza, iż zarządzanie ryzykiem w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie odbywa się w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd i Radę Nadzorczą regulacje wewnętrzne, które określają sposób identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych przez Bank za istotne i nieistotne. Istotność poszczególnych ryzyk w 2020 roku określał Zespół Ryzyka Bankowego na podstawie „Zasad szacowania kapitału wewnętrznego w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie” oraz „Strategii zarządzania i planowania kapitałowego w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie”, weryfikacja istotności ryzyk jest dokonywana co najmniej raz w roku.

Zarząd Banku, po zapoznaniu się z ogólnym profilem ryzyka za 2020 rok, biorąc pod uwagę niżej wymienione kluczowe wskaźniki i dane liczbowe określające ogólny profil ryzyka według stanu na 31.12.2020 r. oświadcza, iż obecny system zarządzania jest dostosowany do profilu generowanego ryzyka określonego w założeniach strategicznych oraz do możliwości kapitałowych, które zostały określone w Planie finansowym na rok 2020 Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość w zł
1	Fundusze własne	60 178 210
2	Kapitał Tier I	44 255 983
3	Kapitał Tier II	15 922 227
4	Regulacyjny wymóg kapitałowy	36 904 830
5	Wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe	32 700 455
6	Wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne	4 204 375
7	Łączny współczynnik kapitałowy	13,05%
8	Współczynnik kapitału Tier I	9,59%
9	Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	9,59%
10	Liquidity Coverage Ratio (LCR)	1 246%

Zarząd Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie

Andrzej Kopeć   Prezes Zarządu

.....
/podpis/

Grzegorz Olecki   Członek Zarządu

.....
/podpis/

Mariusz Kołakowski   Członek Zarządu

.....
/podpis/

Ciechanów, 06.07.2021 r.